

LähiTapiola Savo Keskinäinen Vakuutusyhtiö

Toimintakertomus ja tilinpäätös 2023

y-tunnus: 1759597–9

Sisällysluettelo

Hallituksen toimintakertomus 2023.....	1
1 Avaintiedot	1
2 Tilikauden merkittävät tapahtumat	2
3 Vakavaraisuus ja riskiasema.....	4
4 Tilikauden jälkeiset tapahtumat.....	5
5 Tulevaisuuden näkymät.....	5
6 Hallinto ja vastuullisuus	6
7 Ehdotus voiton käyttämisestä	9
Tilinpäätös 1.1. – 31.12.2023.....	10
8 Tilinpäätöstaulukot LähiTapiola Savo.....	10
9 Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet.....	27
10 Riskienhallinnan liitetiedot	33
Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset.....	38
Tilinpäätösmerkintä	39

Hallituksen toimintakertomus 2023

LähiTapiola Savo Keskinäinen Vakuutusyhtiön (LähiTapiola Savo) kotipaikka on Kuopio ja y-tunnus 1759597–9. Yhtiön toimialaan kuuluvat vapaaehtoiset vahinkovakuutukset ja liikennevakuutukset.

LähiTapiola Savo kuuluu LähiTapiola-ryhmään ja yhdistellään LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiön konsernitilinpäätökseen. Vakuutusyhtiöryhmän ylin emoyritys on LähiTapiola Vahinkoyhtiö (y-tunnus 0211034–2) ja sen kotipaikkana on Espoo.

1 Avaintiedot

- Vuonna 2023 Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan, korkea inflaatio, kohonneet markkinakorot ja energian hintapiikit aiheuttivat epävarmuutta talouteen. Loppuvuotta kohti epävarmuus rahoitusmarkkinoilla helpottui inflaation hidastuessa ja keskuspankkien koronnostojen päättyttyä. Epävarmuuksista huolimatta vuodesta 2023 muodostui tuloksellisesti yhtiöllemme hyvä.
- Vakavaraisuutemme** säilyi vahvana ja **liiketulos** kehittyi positiivisesti olleen 10,6 miljoonaa euroa (1,1 milj. € v. 2022). Tuloskehitystä tuki erityisesti hyvä sijoitustoiminnan tulos. Myös maksutulon kasvu jatkui vahvana.
- Vahinkovakuuttamisessa** vahvistimme markkinajohtajan asemaamme liikennevakuuttamisessa. Jo useampi kuin joka kolmas suomalainen auto on liikennevakuutettu LähiTapiolassa. Myös maatilavakuuttamisessa olemme markkinajohtaja.
- Keskinäisenä yhtiöryhmänä käytämme tuloksemme vakavaraisuuden vahvistamiseen, omistaja-asiakkaidemme tuotteiden ja palveluiden kehittämiseen sekä asiakashyödyn kasvattamiseen. Vuonna 2023 jatkoimme merkittäviä panostuksia järjestelmäuudistuksiin, digitaalisiin palveluihin sekä automaatioon.
- Vuonna 2023 LähiTapiolan vastuullisuustyön integroitumista yhtiöiden arkeen vauhditettiin kokoamalla vastuullisuustavoittemme LähiTapiolan vastuullisuusohjelmaksi. Ohjelma määrittelee ryhmän yhteiset vastuullisuustavoitteet ja tärkeimmät toimenpiteet vuoteen 2026 soakka. Haluamme lisätä vahinkojen ennaltaehkäisytyömme vaikuttavuutta, varautua

uusiin riskeihin ja vahvistaa edelleen asemaamme vastuullisena sijoittajana.

Vakuutustoiminnan volyymi ja kannattavuus

	2023	2022
Ensivakuutuksen maksutulo, milj. eur.	45,9	43,2
Muutos %	6,3	1,9
Kate ennen tasoitusmäärän muutosta, milj. eur.	4,9	4,3
Yhdistetty kulusuhde ilman perustekorkokulua, %	88,0	89,1
Riskisuhde, %	53,0	54,5
Toimintakulusuhde, %	35,1	34,6

Korvaukset ja asiakasedut

	2023	2022
Maksetut korvaukset, milj. eur.	30,6	23,4
Omaetu, milj. eur.	4,1	3,9
S-bonus, milj. eur.	1,7	1,6

Tulos ja vakavaraisuus

	2023	2022
Liiketulos, milj. eur.	10,6	1,1
Kokonaistulos, milj. eur.	12,7	-7,2
Vakavaraisuussuhde, %	302,3	326,6

Vakavaraisuussuhde = hyväksyttävän oman varallisuuden määrä suhteessa vakavaraisuuspääomavaatimukseen (Solvenssi II). Vakavaraisuuslaskenta ei kuulu lakisääteisen tilintarkastuksen piiriin.

Tunnuslukujen laskentakaavat on kuvattu tilinpäätöksen liitetiedoissa. Tuloslaskelmaerien ja ajanjaksoon liittyvien tunnuslukujen vertailukauden lukuina on käytetty vuodentakaisia vastaavan ajanjakson lukuja. Tase- ja muiden poikkileikkaustyyppisten tunnuslukujen vertailukauden lukuina on käytetty vuoden 2022 lopun lukuja. Tekstissä vertailukauden luvut ovat suluissa. Vertailukelpoisuuteen vaikuttavista eristä on kerrottu tarkemmin tilinpäätöksen liitetiedoissa.

2 Tilikauden merkittävät tapahtumat

2.1 Vahinkovakuutustoiminta

Vakuutuskantamme muodostuu henkilö- ja maatala-asiakkaista sekä pienistä ja keskiuurista yrityksistä.

Yhtiömme toiminnassa ja toimintakulttuurissa tulee näkyä, että LähiTapiola on olemassa asiakkaitaan varten. Tavoitteenamme on tuottaa mahdollisimman suurta asiakashyötyä - yhä kilpailukykyisempään hintaan. Asiakashyötyjen kehittymistä seurataan entistä tarkemmalla tasolla. Osana digitaalista kehittämistä paransimme sekä henkilö- että yritysasiakkaidemme verkkopalveluja ja uudistimme LähiTapiola.fi-sivustomme. Digitaalisia palveluja kehittämällä helpotamme asiakkaiden itseasiointia, mutta varmistamme samalla asiantuntijapalvelun riittävän laajan saatavuuden monimutkaisempien asioiden hoidossa. Omistaja-asiakkaidemme tyytyväisyydestä kertoo osaltaan ennätyksellisen alhainen asiakaspoistuman taso. Mittava vakuutusjärjestelmien kokonaisuudistus etenee suunnitelmien mukaisesti.

Ensivakuutuksen maksutulomme oli 45,9 miljoonaa euroa (43,2 milj. €) ja kasvua edelliseen vuoteen 6,3 prosenttia. Maksutulon kasvua tukivat korkea asiakaspysyvyys ja myynnin kasvu sekä verkossa, että henkilökohtaisen palvelun kanavissa. Vakuutuslajeista maksutulon kasvu oli voimakkainta sairausluku- ja vakuutuslajeissa, joiden maksutulo kasvoi 9,2 prosenttia.

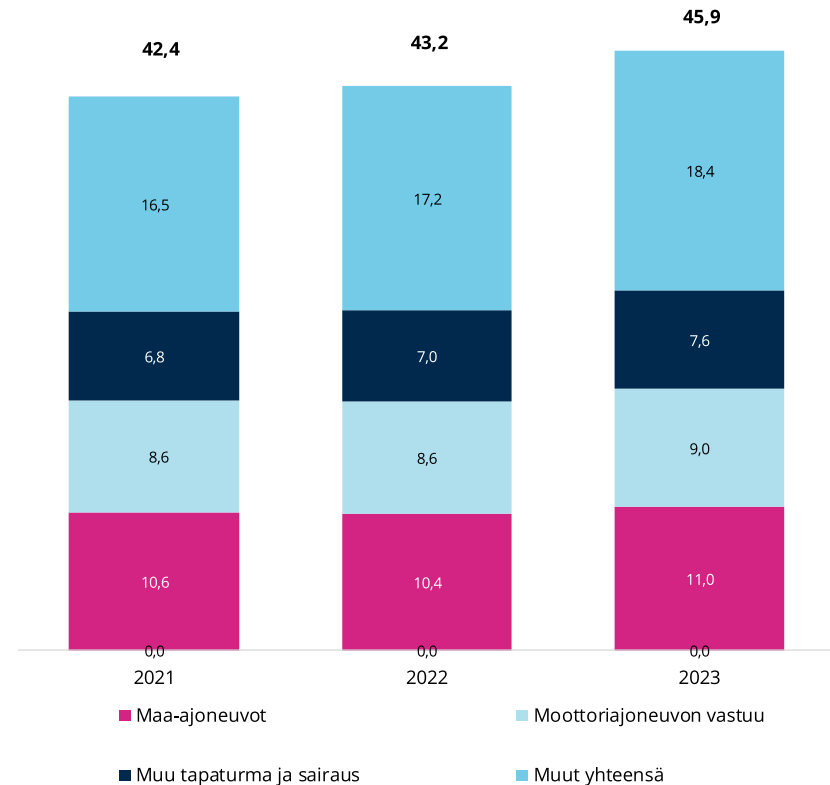
Vahvistimme vuoden 2023 aikana asemaamme liikennevakuutuksen markkinajohtajana: vakuutussopimusten määrällä mitattuna LähiTapiola-ryhmän markkinaosuus oli vuoden lopussa yli 36 prosenttia. LähiTapiola-ryhmä on myös maatilavakuuttamisen markkinajohtaja 65 prosentin markkinaosuudella tilojen pääasiallisena vakuutusyhtiönä.

Korvauskulut kasvoivat vuonna 2023 ja varsinaisen vakuutustoiminnan kannattavuutta kuvaava riskisuhde oli pitkän aikavälin keskiarvojen tasolla. Vahinkojen määrä kasvoi useissa vakuutuslajeissa, etenkin kasko- ja omaisuusvahinkojen osalta yhteiskunnallisen aktiviteetin lisääntyneenä ja henkilövakuutuksissa myös hoitovelan purkautuminen ja Kela-korvausten leikkaukset lisäsivät maksettuja korvauksia. Korkea inflaatio kasvatti korvauskuluja, kun työpanosten ja materiaalien hinnat nousivat laajasti eri palveluntuottajilla. Monissa vakuutuslajeissa on palattu pandemiaa edeltävälle matalamman kannattavuuden tasoille, joita nähtiin vuosina 2018–2019. Suurvahinkojen osalta vuosi oli myös vilkas, etenkin palovahinkojen näkökulmasta.

LähiTapiola Savo

Ensivakuutuksen maksutulon kehitys vakuutusluokkaryhmittäin, milj. eur.

Korvauskulumme olivat 26,8 miljoonaa euroa (26,2 milj. €) ja **riskisuhteemme** ilman perustekorkokulua 53,0 prosenttia (54,5 %). Omaisuuden ja toiminnan yli 300 000 euron suurvahinkoja sattui 4 kappaletta (4 kpl). Maksoimme asiakkaille vahinkovakuutuksen korvauksia 30,6 miljoonaa euroa (23,4 milj. €). Lisäksi hyvitimme vakuutusmaksuista keskittämisetuina 4,1 miljoonaa euroa (3,9 milj. €) ja S-ryhmän bonuksena 1,7 miljoonaa euroa (1,6 milj. €).

Vahinkovakuutuksen volyymin kasvu, inflaatio sekä panostukset liiketoiminnan kehittämiseen ovat vaikuttaneet yhtiömme toimintakuluihin. Toimintakulumme olivat 15,0 miljoonaa euroa (14,1 milj. €) ja vahinkovakuuttamisen tehokkuutta mittaava toimintakulusuhteemme nousi 0,5 prosenttiyksikköä ja oli 35,1 prosenttia (34,6 %).

Haastavasta korvaus- ja kustannuskehityksestä huolimatta vahinkovakuutus-toimintamme on pysynyt kannattavana. **Vakuutustekninen katteemme** ennen tasoitusmäärän muutosta oli 4,9 miljoonaa euroa (4,3 milj. €). **Yhdistetty kulusuhteemme** ilman perustekorkokulua oli 88,0 prosenttia (89,1 %).

Vahinkovakuutuksessa korvauskuluihin sisältyy kertaluontoisia eriä liittyen vastuuvelan laskuperusteiden ja laskentatavan muutoksiin. Yhteisvaikutus eristä paransi 2,3 miljoonaa euroa vakuutusteknistä katetta ennen tasoitusmäärän muutosta. Muutoksista ja niiden vaikutuksista on kerrattu tarkemmin tilinpäätöksen laatimisperiaatteissa.

2.2 Sijoitustoiminta ja talouden liiketoiminta

Sijoitustoiminnan tarkoitus on tuottaa arvoa omistaja-asiakkaillemme, ja sijoitustoiminnan tuotoilla mahdollistetaan vakavaraisuuden ylläpitäminen sekä kilpailukykyisten palveluiden tuottaminen asiakkaillemme tulevaisuudessakin.

Vuosi 2023 käynnistyi epävarmoissa tunnelmissa. Venäjän hyökkäyssota, inflaatio ja rahapolitiikan kiristykset heikensivät talouksien ja rahoitusmarkkinoiden näkymiä. Vuoden jälkimmäisellä puoliskolla epävarmuus helpotti inflaation hidastuessa ja keskuspankkien lopettaessa koronnostot. Samalla rahataloudelliset olosuhteet kevenivät korkojen laskun, yrityslainojen riskilisten kutistumisen ja osakemarkkinoiden vahvistumisen myötä. Kokonaisuutena osakkeiden ja joukkovelkakirjalainojen toteutuneet tuotot muodostuivat lopulta poikkeuksellisen vahvoiksi. Valuuttamarkkinoilla euro vahvistui dollariin vastaan, mikä heikensi dollarisijoitusten tuottoja euroissa mitattuna.

Maailman johtavat keskuspankit jatkoivat ohjauskorkojen nostoja vuoden kolmannelle neljännekselle saakka. Vaikka yksittäiset koronnostot ovat olleet poikkeuksellisen suuria, Yhdysvaltain talouskasvu on jatkanut vahvana. Euroalueella tilanne on sitä vastoin huolestuttava ja Kiinan talouden kehitys on ollut pettymys. Rahapolitiikan kiristykset vaikuttavat reaali-talouteen 6–18 kuukauden viipeellä, jonka seurauksena maailmantalous voi yllättää negatiivisesti vuonna 2024. Sijoitusmarkkinoiden ja talouspolitiikan tekijöiden näkökulmasta mahdollisen taantuman syvyys, kesto ja laajuus vaikuttavat tuleviin päätöksiin.

Vuodesta 2023 muodostui lopulta sijoituksellisesti hyvä LähiTapiola Savolle, kun sekä osake- että korkosijoitukset tuottivat selvästi positiivisesti. Ainoastaan kiinteistö-sijoituksissa tuotot jäivät negatiivisiksi. **Sijoitustoiminnan nettotuotomme** oli 5,7 miljoonaa euroa (-3,5 milj. €). Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin oli 5,2 prosenttia (-7,2 %). Sijoituksista yli 51,7 prosenttia oli osakesijoituksiin luokiteltavia.

Sijoitustoiminta

	2023	2022
Sijoitusten nettotuotto käyvin arvoin, %	5,2	-7,2
Korkosijoitukset	8,0	-12,7
Osakesijoitukset	7,3	-5,2
Kiinteistö-sijoitukset	-6,0	4,0
Muut sijoitukset	-	-
Sijoitusten allokaatio, %		
Korkosijoitukset	32,0	35,4
Osakesijoitukset	51,7	48,5
Kiinteistö-sijoitukset	16,3	16,1
Sijoitusomaisuus käyvin arvoin, milj. eur.	156,7	150,7

LähiTapiola-ryhmän monipuolisia säästämisen ja sijoittamisen palveluita tarjoavat LähiTapiola Varainhoito –konsernin yhtiöt: LähiTapiola-rahastojen ja sijoitusasiakkaiden varainhoitajana toimiva LähiTapiola Varainhoito Oy, sijoitusrahastotoimintaa harjoittava Seligson & Co Rahastoyhtiö Oyj, vaihtoehtorahastojen hoitaja LähiTapiola Vaihtoehtorahastot Oy tytäryhtiöineen sekä kiinteistö-sijoituksia hallinnoiva LähiTapiola Kiinteistövarainhoito Oy tytäryhtiöineen. LähiTapiola-ryhmän henkivakuutustoimintaa harjoittava LähiTapiola Henkiyhtiö tarjoaa yksityishenkilöille ja yrityksille myönnettävät yksilölliset henkivakuutukset, ryhmähenkivakuutukset, yksilölliset eläkevakuutukset ja kapitalisaatiosopimukset sekä yrityksille myönnettävät ryhmäeläkevakuutukset. Lisäksi LähiTapiola Rahoitus Oy tarjoaa osamaksu- ja rahoitusleasingrahoitusta sekä kaupintapalveluita.

2.3 Luottoluokitus

Luottoluokittaja Standard & Poor's on tehnyt luottoluokitusarvion LähiTapiola-ryhmästä vuodesta 2019 alkaen.

Standard & Poor's antoi 17.10.2023 LähiTapiola Vahinkoyhtiölle luokituksen A vakain näkymin. Luokitukseen vaikuttivat ryhmän vahva vakavaraisuus sekä hyvä tuloksellisuus edellisvuosina. Luokitus ja näkymät olivat vastaavat kuin edellisessä luokituksessa lokakuussa 2022. Standard & Poor's näkee LähiTapiolan säilyttävän johtavan aseman kansallisessa vakuutusmarkkinassa.

3 Vakavaraisuus ja riskiasema

3.1 Vakavaraisuuden hallinta

Vakavaraisuuden hallinta on osa ryhmän ja sen yhtiöiden riskienhallintaa. Vakavaraisuuden hallinnan lähtökohtana on, että ryhmällä ja yhtiöillä on riittävästi vakavaraisuuspääomaa veloitteidensa täyttämiseksi ottaen huomioon odotetut ja odottamattomat tappiot. Keskinäisen yhtiömuodon vuoksi vakavaraisuuden hallinnassa korostetaan asiakkaiden taloudellisen turvan jatkuvaa varmistamista koko ryhmän ja sen yhtiöiden hyvällä vakavaraisuudella.

LähiTapiola-ryhmä muodostaa Vakuutusyhtiölain mukaisen vakuutusyhtyringryhmän sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän valvonnasta annetun lain mukaisen vakuutus- ja rahoitusryhmittymän. Ylimpänä emoyrityksenä LähiTapiola Vahinkoyhtiön tehtävänä on varmistaa, että ryhmä ja sen yhtiöt täyttävät lakisäätöiset vakavaraisuuteen liittyvät vaatimukset. LähiTapiola-ryhmän ja sen vakuutusyhtiöiden vakavaraisuudet lasketaan käyttämällä Solvenssi II -standardikaavaa. Vakavaraisuuslaskenta ei kuulu lakisäätöisen tilintarkastuksen piiriin.

LähiTapiola Vahinkoyhtiön ja alueyhtiöiden välillä on solmittu yhteisvastuusopimus, jonka tarkoituksena on turvata LähiTapiola-ryhmän yhtiöiden vakavaraisuus. Sopimus määrittelee toimintaperiaatteet päätöksentekomenettelyineen sellaista poikkeuksellista tilannetta varten, jossa jonkin ryhmään kuuluvan yhtiön vakavaraisuus on vaarantunut tai vaarantumassa. Sopimuksen mukaan LähiTapiola Vahinkoyhtiö ja alueyhtiöt ovat velvollisia tarvittaessa pääomittamaan toista ryhmän yhtiötä edellyttäen, että pääomittavan yhtiön oma vakavaraisuus on riittävällä tasolla sekä pääomitusta tehtäessä, että sen jälkeen. Yhteisvastuusopimuksen veloitettavan pääomituksen määrä on rajoitettu suhteessa pääomittavan yhtiön omaan varallisuuteen.

Yhteisvastuusopimuksessa on sovittu myös siitä, että LähiTapiola Keskinäisen Henkivakuutusyhtiön ja ryhmän varainhoitoyhtiöiden (LähiTapiola Varainhoito Oy, LähiTapiola Kiinteistövarainhoito Oy, LähiTapiola Vaihtoehtorahastot Oy) vakavaraisuutta tuetaan tarvittaessa vastaavin periaattein takuu- ja osakepääomaosuuksien mukaisissa suhteissa. Myös LähiTapiola Rahoitus

Oy:n vakavaraisuuden varmistamisessa noudatetaan soveltuvin osin yhteisvastuusopimuksen periaatteita. Nämä yhtiöt eivät kuitenkaan ole yhteisvastuusopimuksen osapuolia, eivätkä ne näin ollen voi sopimukseen vedoten vaatia lisäpääomitusta.

LähiTapiola-ryhmän vahinkovakuutusyhtiöt lukeutuvat toimialan vakavaraisimpiin yhtiöihin Suomessa ja tällä hetkellä ryhmän kaikkien yhtiöiden vakavaraisuus on vahvalla tasolla. Ryhmän vakavaraisuuden hallinnasta kerrotaan tarkemmin vakavaraisuutta ja taloudellista tilaa koskevissa kertomuksissa osoitteessa www.lahitapiola.fi. Vuotta 2023 koskeva LähiTapiola-ryhmän kertomus julkaistaan 8.4.2024 mennessä.

3.2 Vakavaraisuusasema

Vakavaraisuussuhteemme (yhtiön hyväksyttävän oman varallisuuden määrä suhteessa vakavaraisuuspääomavaatimukseen) oli 302,3 prosenttia (326,6 %). Yhtiömme vakavaraisuussuhde heikkeni hieman tilikauden aikana, pysyen kuitenkin vahvalla tasolla. Vakavaraisuussuhteen muutokseen vaikutti erityisesti osakemarkkinan myönteisen kehityksen myötä kasvaneet markkinariskit sekä korkotason lasku, joka nosti vakavaraisuuslaskennan vastuuvelan määrää.

Yhtiömme likvideettitilanne oli hyvällä tasolla tilikauden aikana. Mahdollisiin likvideettitarpeisiin on varauduttu riittävällä käteisen määrällä ja varmistamalla, että sijoitusomaisuudessa on riittävästi likvidejä sijoituksia, jotka ovat nopeasti muutettavissa käteiseksi.

3.3 Riskiasema

Toiminnan merkittävimmät riskit ovat vakuutusriskit, sijoitustoimintaan liittyvät markkinariskit, operatiiviset riskit sekä toimintaympäristön ja strategian riskit.

Vahinkovakuutustoiminnan merkittävimmät vakuutusriskit liittyvät vakuutus- tuotteiden hinnoitteluun, inflaatioon, kuolleisuudessa tapahtuviin muutoksiin sekä jälleenvakuutussojjiin.

Markkinariski aiheutuu varojen markkina-arvojen vaihtelusta, sisältäen muun muassa korkojen, osakekurssien tai valuuttakurssien muutoksen aiheuttaman vaihtelun.

Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan tappionvaaraa, joka aiheutuu riittämättömistä tai epäonnistuneista sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä, järjestelmistä ja ulkoisista tekijöistä. Oikeudelliset riskit sisältyvät operatiivisiin riskeihin.

Toimintaympäristön ja strategian riskit sisältävät muun muassa yleiseen toimintaympäristöön, markkinoiden ja asiakaskäyttäytymisen muutoksiin, kilpailuun ja kilpailijoihin sekä strategian sisältöön ja toteuttamiseen liittyvät riskit. Toimintaympäristön ja strategian riskejä korostavat vakuutusosalalla samanlainen talouskehityksen epävarmuus ja toimintaympäristön yhä nopeutuva muutosvauhti: muun muassa digitalisaation tuoma murros, toimialaliukumat, uudenlaiset toimijat ja yhteenliittymät, väestörakenteen muutos, kansainvälistyminen sekä ilmastonmuutos.

Suomen vaisu talouskehitys alkuvuonna 2023 sekä syksyn heikot tilastotiedot ja luottamusindikaattorit vahvistavat kuvaa finanssisektorin haastavasta toimintaympäristöstä. Suomen bruttokansantuotteen osalta ennustetaan edelleen heikkoa kehitystä vuonna 2024. Inflaation ja korkojen säilyminen korkeammalla tasolla ennakoitua pidempään voi hidastaa talouskasvun alkamista. Toimintaympäristön riskejä talouskehitykselle luovat myös esimerkiksi geopoliittiset jännitteet, Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan, energiahintojen kehitys, kansainvälisten rahoitusmarkkinoiden mahdolliset häiriöt sekä kotitalouksien korkea velkaantuminen. Energiahintojen ja elinkustannusten yleinen nousu sekä korkojen kohoaminen heikentävät finanssisektorin asiakkaiden maksukykyä. Vaikka palkansaajien nimellisansioden kehitys on säilynyt hyvänä, inflaatio pienentää jatkossakin kotitalouksien reaalisia tuloja ja käytettävissä olevia varoja. Korkeammat korot ja heikkenevä talous voivat myös vähentää palveluiden kysyntää merkittävästi.

Toimintaympäristön epävarmuudet ja erilaisten finanssisektoriin kohdistuvien sokkien toteutuminen altistavat rahoitusmarkkinat äkillisille markkinaheilaheluille. Toteutuessaan varallisuuserien negatiiviset hinnanmuutokset esimerkiksi osake- ja velkakirjamarkkinoilla kasvattaisivat yhtiöiden sijoitustappioita. Lisäksi kiinteistösektorin ja rakennusalan tilanne on erityisen heikko, mikä kasvattaa sekä luottoriskejä että kiinteistösijoitusten arvostuksiin liittyviä riskejä.

Pidemmillä tähtäimellä finanssisektorin toimijoita haastavat epävakaa taloudellisen toimintaympäristön lisäksi pitkäaikaiset muutostrendit, kuten il-

mastonmuutoksen vaikutukset (ESG-riskit) ja niiden ehkäisyyn tähtäävät toimet, demografiset muutokset, digitalisaatio, uudet teknologiat, tuotteet ja toimintatavat sekä kyberriskit.

LähiTapiola-ryhmän riskienhallinnasta ja merkittävimmistä riskeistä kerrotaan tarkemmin tilinpäätöksen riskienhallinnan liitetiedoissa sekä vakavaraisuutta ja taloudellista tilaa koskevassa kertomuksessa osoitteessa www.lahitapiola.fi.

4 Tilikauden jälkeiset tapahtumat

Liiketoiminta on jatkunut tilikauden päättymisen jälkeen olennaisilta osin odotusten mukaisena.

LähiTapiola Savo maksaa osan takuupääomastaan takaisin LähiTapiola Vahinkoyhtiölle tilikauden 2024 aikana. Takaisinmaksu vaatii vielä yhtiökokouksen hyväksynnän.

5 Tulevaisuuden näkymät

5.1 Vahinkovakuutustoiminta

Kansantalouden näkymät vuodelle 2024 ovat heikohkot, mutta vahinkovakuutuksen markkinanäkymä on varovaisen myönteinen. Maltillistuva inflaatio ja vuonna 2024 realisoituvat palkankorotukset parantavat kuluttajien ostovoimaa. Työttömyyden merkittävää kasvua ei ole nähtävissä lyhyellä aikavälillä.

Geopoliittiset riskit ovat edelleen korkealla tasolla. Venäjän aloittama hyökkäyssota on pysyvästi muuttanut Euroopan turvallisuustilannetta ja vastakainasettelu demokratioiden ja itsevaltaisten valtioiden välillä kärjistyy. Sijoitusmarkkinoilla voidaan nähdä voimakkaita heilahteluja.

Kotimaisessa vahinkovakuutusmarkkinassa asiakasuskollisuus on korkealla tasolla ja vakuutusturvasta ei olla tinkimässä ensimmäisenä. Asiakasomisteisena yhtiönä LähiTapiola kehittää palveluitaan asiakkaiden tarpeiden pohjalta. Digitaalisen murroksen myötä verkkopalvelujen kehitykseen panostetaan merkittävästi.

LähiTapiolan vahinkovakuutustoiminnan kehityspanostukset kohdistuvat perusjärjestelmäuudistukseen, taloudellisen hyödyn kasvattamiseen omistaja-asiakkaillemme sekä asiointi- ja ostomahdollisuuksien parantamiseen.

5.2 Sijoitusmarkkinoiden näkymät

Sijoitustoiminnan näkymät vuodelle 2024 ovat edelleen epävarmat. Suurimmat riskit liittyvät politiikkaan ja geopolitiikkaan. Yli puolet maailman väestöstä äänestää kuluvana vuonna vaaleissa ja tulokset voivat aiheuttaa merkittävää epävakautta toimintaympäristöön. Tärkeimmät vaalit pidetään Yhdysvalloissa, jossa maalle valitaan uusi presidentti. Myös geopolitiikan osalta tilanne on aikaisempaa haastavampi: Venäjän hyökkäyssota jatkuu, Lähi-idän kriisi uhkaa eskaloitua ja Taiwanin tilanne on vaarassa kiristyä entisestään.

Suhdannenäkymä on sen sijaan edellisvuotta parempi. OECD:n ennakoivat suhdanneosoittimet kertovat jo talouden elpymisodotuksista, mutta Venäjän hyökkäyssodan laajeneminen, Lähi-idän tilanteen eskaloituminen ja sitä kautta raaka-aineiden hintojen uusi nousu kasvattaisivat alasuuntaisia riskejä. Lisäksi johtavien keskuspankkien liiallinen viivyttely rahapolitiikan kevenysten aloittamisessa ja Kiinan kiinteistösektorin tilanne aiheuttavat epävarmuutta sijoitusmarkkinoilla.

Vuosi 2024 tiivistyy sijoituksellisesti todennäköisesti siihen, ehtivätkö inflaatio ja korkotaso laskemaan riittävän nopeasti vai aiheuttavatko rahapolitiikan viime vuosien kiristykset taantuman lopulta myös Yhdysvaltoihin. Maailmanlaajuinen taloustaantuma yhdistettynä pörssiyritysten tulostason laskuun vetäisi todennäköisesti myös maailman pörssit laskuun ja aiheuttaisi sitä kautta sijoittajille tappioita. Toisaalta inflaation nopea lasku mahdollistaisi rahapolitiikan merkittävän keventämisen jo tämän vuoden aikana, jolloin sijoitusvuodesta voisi tulla hyväkin.

Näiden lähtökohtien valossa LähiTapiola-ryhmän yhtiöiden sijoitustoiminnan näkymin sisältyy edelleen poikkeuksellisen paljon epävarmuutta. Sijoitustuotoilla on huomattava vaikutus vakuutusyhtiön tuloksessa. Hyvän vakavaraisuustason ja vakavaraisuuden hallintaan panostamisen myötä LähiTapiola-ryhmä on hyvin varautunut sijoitusmarkkinoiden eri kehityskulkuihin.

6 Hallinto ja vastuullisuus

6.1 LähiTapiola-ryhmän rakenne

LähiTapiola-ryhmän vakuutusyhtiöt ovat keskinäisiä yhtiöitä, jolloin niiden omistajia ovat vakuutuksenottajat ja takuupääoman omistajat. LähiTapiola Vahinkoyhtiöllä on vakuutusyhtyrühmän ylimpänä emoyrityksenä LähiTapiola-ryhmään ulottuva vastuu ryhmän ja sen yhtiöiden luotettavan hallinnon, vakavaraisuuden valvonnan, riskienhallinnan, sisäisen valvonnan sekä näihin liittyvän viranomaisraportoinnin järjestämisestä. LähiTapiola-ryhmän yhtiöt ovat järjestäneet keskinäiset vastuunsa ja työnjakonsa ryhmän sisäisin sopimuksin. LähiTapiola Vahinkoyhtiön tilinpäätös julkaistaan osoitteessa www.lahitapiola.fi.

6.2 Hallinto ja johtamisjärjestelmä

Noudatamme hallinnossa hyvää hallinnointitapaa, joka perustuu vakuutus- ja rahoitusalaan koskevaan lainsäädäntöön, Finanssivalvonnan antamiin määräyksiin ja ohjeisiin sekä keskinäisiin vakuutusyhtiöihin soveltuvin osin myös listayhtiöiden hallinnointikoodiin. LähiTapiola Vahinkoyhtiö antaa toimintaker- tomuksesta erillisenä dokumenttina selvityksen hallinto- ja ohjausjärjestelmästä Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin suosituksen mukaisella tavalla (1.1.2020). Selvitys LähiTapiola Vahinkoyhtiön ja LähiTapiola Henkiyhtiön hallinto- ja ohjausjärjestelmästä on nähtävillä osoitteesta www.lahitapiola.fi.

6.2.1 Yhtiökokous

LähiTapiola Savon yhtiökokous pidettiin 1.6.2023. Kokouksessa vahvistettiin tilinpäätös vuodelta 2022, päätettiin yhtiön tuloksen käyttämisestä, myönnettiin vastuuvapaus hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle ja valittiin yhtiön tilintarkastaja. Kokouksessa vahvistettiin lisäksi hallintoneuvoston jäsenten lukumäärä ja palkkiot sekä valittiin uudet hallintoneuvoston jäsenet.

6.2.2 Hallintoneuvosto

Hallintomallimme vaikuttaa keskeisesti keskinäinen yhtiömuoto, jossa vakuutuksenottajat ovat yhtiömme osakkaita. Koska osakkaiden määrä on näin ollen hyvin laaja, on yhtiöiden hallintoneuvostoilla ja hallituksilla juridisten tehtäviensä ohella merkittävä rooli vakuutusyhtiöiden omistajaohjauksessa sekä yhtiöiden ja niiden osakkaiden välisenä vuorovaikutuskanavana.

Hallintoneuvostomme jäsenet ovat Katri Nikkinen (puheenjohtaja), Ville Miskala (varapuheenjohtaja), Jusa Ahtonen, Vuokko Haikonen, Petteri Heimonen,

Anu Häiväläinen, Jari Kauhanen, Matti Kauhanen, Juha Kinnunen, Noora Kivi, Pasi Kuivalainen, Tiia Lehtikoinen, Anni Markkanen, Timo Männikkö, Risto Nousiainen, Karoliina Partanen, Jarno Pykkänen, Matti Rönkkö, Ari Saavalainen, Vesa Saramäki, Essi Sundman ja Karoliina Viljakainen-Eklund.

Hallintoneuvoston palkat ja sitoumukset löytyvät tuloslaskelman liitteestä ”Johdon palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset”.

6.2.3 Hallintoneuvoston nimitystoimikunta

Hallintoneuvoston nimitystoimikunnan tarkoituksena on varmistaa valintaesitysten valmistelun monipuolisuus ja läpinäkyvyys valittaessa jäseniä yhtiön hallintoneuvostoon ja hallitukseen. Nimitystoimikunta valmistelee esitykset koskien hallintoneuvoston sekä hallituksen henkilövalintoja.

Hallintoneuvoston nimitystoimikunnan jäsenet ovat Ville Miskala (puheenjohtaja), Katri Nikkinen, Petteri Heimonen, Noora Kivi, Matti Rönkkö ja Karoliina Viljakainen-Eklund.

6.2.4 Hallitus

Hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Sen tulee myös huolehtia kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä.

Tilikaudella 1.1. - 31.12.2023 hallituksen puheenjohtajana toimi 16.6.-31.12.2023 Jani Bäck (medical business developer, Health & Benefits Oy – varapuheenjohtaja 1.1.-15.6.2023), varapuheenjohtajana 16.6. - 31.12.2023 Satu Keskitalo-Makkonen (toimitusjohtaja, Monetra Oy) ja jäsenenä Suvi Honkanen (toimitusjohtaja, Starus Oy – puheenjohtaja 1.1.-15.6.2023), Lauri Kerman (KTM, Emba), Juha Partanen (maanviljelijä) ja Tarja Pöyhönen (toimitusjohtaja, Kuopionseudun Uusyrittyskeskus ry).

Hallituksen palkat ja sitoumukset löytyvät tuloslaskelman liitteestä ”Johdon palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset”.

6.2.5 Johtoryhmä

LähiTapiola Savon johtoryhmä vastaa hallituksen sille antamien tehtävien valmistelusta, päätöksenteosta ja täytäntöönpanosta.

Yhtiön johtoryhmään kuuluvat Antti Pulkkanen, Maija Hänninen, Jani Kaari-vaara, Risto Rissanen ja Panu Myöhänen (1.1. - 31.10.2023)

6.2.6 Toimitusjohtaja

LähiTapiola Savon toimitusjohtajana toimii diplomi-insinööri Antti Pulkkanen.

Toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen palkat ja sitoumukset löytyvät tuloslaskelman liitteestä ”Johdon palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset”.

6.2.7 Tilintarkastaja

Yhtiökokous valitsi LähiTapiola Savon tilintarkastajana jatkamaan KPMG Oy Ab, jonka nimeämänä yhtiön päävastuullisena tilintarkastajana toimii Timo Nummi, KHT.

6.2.8 Valvova viranomainen

LähiTapiola Savo on julkisen valvonnan alainen vahinkovakuutusyhtiö, jota valvoo Finanssivalvonta. Finanssivalvonta valvoo ja tarkastaa, että vakuutuslaitokset noudattavat lakia ja hyvää vakuutustapaa ja käyttävät toiminnassaan asianmukaisia menettelytapoja. Se seuraa ja arvioi valvottaviensa taloudellista asemaa, johtamis-, valvonta- ja riskienhallintajärjestelmiä, toimintaedellytyksiä sekä toimintaympäristön muutoksia.

6.2.9 Lähipiiri

LähiTapiola Savon lähipiiristä kerrotaan tilinpäätöksen liitetiedoissa.

6.3 Henkilöstö ja palkitseminen

LähiTapiola Savon henkilöstön lukumäärä oli tilikaudella keskimäärin 68 (78) henkilöä.

Kannustinpalkkiojärjestelmät ovat keskeinen osa palkitsemisjärjestelmäämme ja niiden tarkoituksena on tukea strategisten ja operatiivisten tavoitteiden saavuttamista henkilöstöä kannustamalla ja sitouttamalla. Kannustinpalkkiojärjestelmät koostuvat vuositulospalkkiojärjestelmistä ja ylimmän johdon pitkän aikavälin kannustinpalkkiojärjestelmästä. Palkitsemisjärjestelmää vahvistettaessa pyritään varmistumaan siitä, että se on yhtiön ja LähiTapiola-ryhmän liiketoimintastrategian sekä tavoitteiden ja arvojen mukainen ja että se vastaa yhtiöryhmän pitkän aikavälin etua, ja on sopusoinnussa yhtiöryhmän hyvän ja tehokkaan riskienhallinnan kanssa eikä kannusta liialliseen riskinottoon.

Johdon tulospalkkiot perustuvat yhtiön tuloksiin vaikuttaviin elementteihin ja henkilöstö- ja asiakaskokemukseen. Mittarit ovat pääosin virallisiin tunnuslukuihin perustuvia. Tavoitteet johdetaan yhtiöryhmän strategiasta. Johdon

pitkän aikavälin kannustinpalkkiointi perustuu yhtiöryhmän asiakaskokemuksen strategiaan tavoitteisiin, joita mitataan useamman vuoden jaksolta.

LähiTapiola Savon ylimmän johdon eläkeikä määräytyy työeläkelainsäädännön mukaan. Maksettava eläke perustuu työnantajan maksamiin vakuutusmaksuihin ja niille kertyvään korkotuottoon.

Yhtiön hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle ja tämän sijaiselle tilikauden 2023 aikana maksetut palkat ja palkkiot esitetään tilinpäätöksen liitetiedoissa. LähiTapiola-ryhmän palkitsemisperiaatteista kerrotaan tarkemmin LähiTapiola-ryhmän palkitsemisraportissa osoitteessa www.lahitapiola.fi.

6.4 Vastuullisuus

LähiTapiolan vastuullisuustyötä ohjaa LähiTapiolan ryhmästrategia ja Omisajatahto. Ydinliiketoimintomme, vakuuttaminen ja sijoittaminen, ovat myös vastuullisuustyömme tärkeimmät välineet. Vakuuttajana vahvistamme suomalaisen yhteiskunnan vakautta ja turvallisuutta. Vastuullisena sijoittajana jätämme positiivisen jälkemme maailmaan.

Vastuullisuus on LähiTapiolalle kannattavan ja pitkäjänteisen liiketoiminnan välttämätön edellytys. Tärkein tehtävämme on tarjota riittävää ja kohtuuhintaista vakuutusurva myös muuttuvien riskien maailmassa. Vastuullisuuden vaikuttavuuden parantaminen on yksi LähiTapiolan strategiaikauden 2022–2026 viidestä tavoitteesta. Haluamme olla vaikuttavan vastuullisuuden suunnannäyttäjänä toimialallamme, kaikkialla Suomessa.

LähiTapiolan-ryhmän vastuullisuusohjelma 2022–2026 ohjaa myös LähiTapiola Savon vastuullisuustyötä. Vastuullisuusohjelma määrittelee ryhmän yhteiset vastuullisuustavoitteet ja tärkeimmät toimenpiteet. LähiTapiola Savon vastuullisuustyön tavoitteet seuraavat LähiTapiola-ryhmän yhteisiä tavoitteita. Tavoitteenamme on muuttuvien riskien ennaltaehkäisy vaikuttavimpana paikallisena kumppanina toimiminen. Haluamme tuottaa vastuullisia vakuuttamisen ja korvaamisen palveluita paikallisesti, sekä toimimme vastuullisen sijoittamisen edelläkävijänä. Pyrimme seuraavien vuosien aikana nostamaan henkilöstömme vastuullisuusosaamisen tasoa, varmistamme että palkitsemispolitiikkamme tukee kestävää kehitystä ja että pystymme tekemään vaikuttavampaa ja vastuullisempaa paikallista lahjoittamista käyttörahasotomme kautta. Tavoitteenamme on olla hiilineutraali vuoteen 2025 mennessä.

LähiTapiola-ryhmä on sitoutunut YK:n kestävän vakuuttamisen periaatteisiin (Principles for Sustainable Insurance). Periaatteet määrittelevät vakuutusalan vastuulliset toimintatavat, jotka tukevat YK:n kestävän kehityksen ja Pariisin ilmastopimuksen tavoitteita. LähiTapiola Varainhoito -konserni on sitoutunut YK:n tukemiin vastuullisen sijoittamisen periaatteisiin (Principles for Responsible Investment).

Ryhmän vastuullisuuden ohjausryhmä ohjaa vastuullisuuden kehittämistä, vastuullisuusohjelman toimeenpanoa ja varmistaa sääntelyn vaatimusten ennakoinnin. Vastuullisuuden johtamista tukee säännöllisesti kokoontuva hallinnon edustajien vastuullisuustyöryhmä.

Vuosi 2023 oli muutosten ja uudistusten täyteinen vuosi henkilöstön näkökulmasta. Haastavan vuodesta teki kesällä 2023 toteutetut muutosneuvottelut, jossa tuotannollisten perusteiden seurauksena työsuhde päättyi seitsemältä henkilöltä henkilöasiakasliiketoiminnassa ja liiketoimintasiirrossa ajoneuvo-korvauskäsittelymme siirtyi LähiTapiola Palvelut Oy:n hoidettavaksi, joka tarjoi viiden henkilön työsuhteen siirtymistä uudelle työnantajalle. Yritysliekkitoiminnassa uudistukset kohdistuivat tehtävänkuviiin ja toimintamalleihin, jolla pyrimme pitämään entistä paremmin myös yritysasiakkaistamme huolta. Toimintakykymme säilyi läpi vuoden erinomaisella tasolla ja kokonaisuudessaan toiminnallisesti vuosi 2023 oli erittäin onnistunut. Henkilöstötyytyväisyyskyselymme ROIHU oli työsuhteisten osalta People power 71,9 % (AA -taso), jätään muutaman prosenttiyksikön alle edellisvuodesta. Asiamiehille ensimmäistä kertaa teetetty LIEKKI- henkilöstötyytyväisyyskyselyn LIEKKI-indexissä tavoitimme 80 % tason. Henkilöstömme on osoittanut uudistumiskyvykkyyttä vuoden 2023 aikana, olemme palanneet työyhteisönä Korona-vuosien jälkeen normaaliin arkeen onnistuneesti, ja samalla olemme onnistuneet parantamaan asiakastytyväisyyttämme. Esihenkilötyön ja johtamisen kehittämiseen olemme panostaneet vuoden 2023 aikana ja tämä tärkeä työ jatkuu tulevaisuudessakin. Hyvällä johtamisella ja arjen esihenkilötyöllä pystymme varmistamaan erinomaisen työntekijäkokemuksen, jolloin myös asiakaskokemuksen positiivinen kehittyminen mahdollistuu. Vuonna 2023 LähiTapiola Savossakin tuotiin arjen tueksi LähiTapiola ryhmän johtamislopaukset; Johdan arvostavasti, aktiivisesti ja tavoitteellisesti. Näiden eteen teemme kehitystyötä jatkossakin. Arvomme ohjaavat vahvasti työyhteisömme ja yksilöiden arkea. Tavoitteemme on toimia jokaisessa kohtaamisessa rohkeasti, intohimoisesti ja

hyväntahtoisesti. Olemme palkinneet henkilöstöämme entistä vahvemmin arvojen mukaisesta toiminnasta ja myös palkitsemisen tavoissa pyrimme edistämään työhyvinvointia erilaisin keinoin.

LähiTapiola on merkittävä valtakunnallinen ja alueellinen lahjoittaja. Vuonna 2023 ryhmän yhtiöt tukivat erilaisia yhteisöjä 3,2 miljoonalla eurolla. Vuonna 2023 ryhmän yhtiöt lahjoittivat yhteensä 459 000 euroa mielen hyvinvointia tukeviin hankkeisiin ja matalan kynnyksen ennaltaehkäiseviä palveluita tarjoaville toimijoille. Paikallisyhteisöjen ja haja-asutusalueiden arjen turvallisuutta parantavia hankkeita sekä vapaaehtoisen pelastustoiminnan turvaamista ympäri Suomen yhtiöt tukivat 445 000 eurolla.

Vuonna 2023 toteutimme myös toista kertaa omistaja-asiakasäänestyksen, jossa asiakkaamme pystyivät äänestämään kolmesta ennakoon valikoidusta kohteesta. Äänestyskohteiksi valikoitui yleistä turvallisuutta, ikäihmisten hyvinvointia ja mielenterveyttä tukevat kohteet. Lahjoitukset kohdentuivat seuraavasti: Mieli Ry:n Kuopion Kriisikeskukselle 30 000 €, Tarjoomo- osuuskunnalle 12 500 € ja Drone pelastusseuralle 7 500€. Olimme myös yhdessä LähiTapiola Vahinkoyhtiön kanssa tukemassa 4 000 € yhteislahjoituksella (2000€ + 2000€) Kuopiossa ensimmäistä kertaa järjestettyä yhteisöllistä ja yksinäisille, sekä vähävaraisille suunnattua jouluruokailua jouluaattona 2023. Lisäksi lahjoitimme yhteistyössä kumppanimme kanssa nopeusnäytön liikenneturvallisuuden parantamiseksi.

Kerromme LähiTapiola-ryhmän vastuullisuudesta ja vuoden 2023 toiminnasta erillisessä vastuullisuusraportissa, joka julkaistaan osoitteessa www.lahitapiola.fi.

7 Ehdotus voiton käyttämisestä

7.1 Hallituksen ehdotus

Hallitus ehdottaa LähiTapiola Savon yhtiökokoukselle, että vuoden 2023 tilikauden voitto, 7 718 661,20 euroa, siirretään varmuusrahastoon, josta maksetaan takuupääoman korkona 491 787,95 ja siirretään käyttörahastoon 160 000,00 euroa.

Mikäli hallituksen ehdotus voiton käyttämisestä hyväksytään, jakautuu yhtiön oma pääoma sen jälkeen oheisen taulukon mukaisesti.

Oma pääoma ehdotuksen jälkeen:

Oma pääoma, eur.	56 855 341,37
Pohjarahasto	3 830 872,02
Takuupääoma	9 549 280,56
Varmuusrahasto	42 702 188,79
Käyttörahasto	773 000,00

Tilinpäätös 1.1. – 31.12.2023

8 Tilinpäätöstaulukot LähiTapiola Savo

8.1 Tuloslaskelma, LähiTapiola Savo

VAKUUTUSTEKNINEN LASKELMA		Liite	1.1.2023 - 31.12.2023	1.1.2022 - 31.12.2022
Vakuutusmaksutuotot				
Vakuutusmaksutulo	1	45 932 914,99	43 221 809,36	
Jälleenvakuuttajien osuus		-1 937 016,97	-1 991 066,07	
Vakuutusmaksutulo omalla vastuulla		43 995 898,02	41 230 743,29	
Vakuutusmaksuvastuun muutos		-1 356 827,00	-397 647,00	
Vakuutusmaksuvastuun muutos yhteensä		-1 357 429,00	-397 045,00	
Vakuutusmaksutuotot yhteensä		42 638 469,02	40 833 698,29	
Korvauskulut				
Maksetut korvaukset		-34 549 695,92	-27 176 639,66	
Jälleenvakuuttajien osuus		1 207 404,30	830 723,93	
Maksetut korvaukset omalla vastuulla		-33 342 291,62	-26 345 915,73	
Korvausvastuun muutos		6 671 622,00	104 541,00	
Jälleenvakuuttajien osuus		-84 732,27	82 790,96	
Korvausvastuun muutos yhteensä		6 586 889,73	187 331,96	
Korvauskulut yhteensä		-26 755 401,89	-26 158 583,77	
Liikekulut	3	-11 013 317,74	-10 394 220,40	
Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta		4 869 749,39	4 280 894,12	
Tasoitusmäärän muutos		-870 687,00	1 362 879,00	
Vakuutustekninen kate	2	3 999 062,39	5 643 773,12	
MUU KUIN VAKUUTUSTEKNINEN LASKELMA				
Vakuutustekninen kate		3 999 062,39	5 643 773,12	
Sijoitustoiminnan nettotuotot				
Sijoitustoiminnan tuotot	4	7 899 700,14	4 258 114,88	
Sijoitustoiminnan kulut	4	-2 177 096,94	-7 723 759,56	
Sijoitustoiminnan nettotuotot yhteensä		5 722 603,20	-3 465 644,68	
Muut tuotot				
Muut	4	1 352 336,94	1 513 946,54	
Muut kulut				
Muut	4	-1 365 864,81	-1 245 559,60	
Voitto varsinaisesta toiminnasta		9 708 137,72	2 446 515,38	
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		9 708 137,72	2 446 515,38	
Tuloverot				
Tilikauden vero		-1 945 137,33	-471 814,63	
Aikaisempien tilikausien verot		-44 339,19	-20 945,58	
Tuloverot yhteensä		-1 989 476,52	-492 760,21	
TILIKAUDEN VOITTO		7 718 661,20	1 953 755,17	

8.2 Tase, LähiTapiola Savo

VASTAAVAA	Liite	31.12.2023	31.12.2022
Aineettomat hyödykkeet			
Muut pitkävaikutteiset menot	8	3 549 219,28	3 484 469,47
Sijoitukset			
Kiinteistösjoitukset	6		
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet		450 601,00	547 601,00
Kiinteistösjoitukset yhteensä		450 601,00	547 601,00
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteisyhteisöissä	7		
Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä		55 158 749,19	50 464 788,44
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteisyhteisöissä yhteensä		55 158 749,19	50 464 788,44
Muut sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	7	88 122 378,21	88 379 270,70
Rahoitusmarkkinavälineet		900 000,01	1 033 271,72
Muut sijoitukset yhteensä		89 022 378,22	89 412 542,42
Sijoitukset yhteensä		144 631 728,41	140 424 931,86
Saamiset	13		
Ensivakuutustoiminnasta			
Vakuutuksenottajilta		9 566 503,22	8 690 329,97
Ensivakuutustoiminnasta yhteensä		9 566 503,22	8 690 329,97
Jälleenvakuutustoiminnasta		566 591,33	515 952,30
Muut saamiset		389 893,25	499 044,20
Saamiset yhteensä		10 522 987,80	9 705 326,47
Muu omaisuus			
Aineelliset hyödykkeet			
Koneet ja kalusto	8	75 919,75	101 226,34
Muut aineelliset hyödykkeet		91 905,00	8 220,00
Aineelliset hyödykkeet yhteensä		167 824,75	109 446,34
Rahat ja pankkisaamiset		1 395 156,32	1 783 502,01
Muu omaisuus yhteensä		1 562 981,07	1 892 948,35
Korot ja vuokrat		25 122,84	19 373,26
Muut siirtosaamiset		166 843,90	174 274,56
Siirtosaamiset yhteensä		191 966,74	193 647,82
VASTAAVAA YHTEENSÄ		160 458 883,30	155 701 323,97

VASTATTAVAA	Liite	31.12.2023	31.12.2022
Oma pääoma	9		
Pohjarahasto		3 830 872,02	3 830 872,02
Takuupääoma		9 549 280,56	9 549 280,56
Muut rahastot		36 248 315,54	34 346 560,37
Tilikauden voitto/tappio		7 718 661,20	1 953 755,17
Oma pääoma yhteensä		57 347 129,32	49 680 468,12
Vakuutustekninen vastuuvélka			
Vakuutusmaksuvastuu		18 525 282,00	17 168 455,00
Jälleenvakuuttajien osuus		0,00	-602,00
Vakuutusmaksuvastuu yhteensä		18 525 282,00	17 167 853,00
Korvausvastuu		45 036 468,00	51 708 090,00
Jälleenvakuuttajien osuus		-3 072 460,30	-3 157 192,57
Korvausvastuu yhteensä		41 964 007,70	48 550 897,43
Tasoituserä		36 546 317,00	35 675 630,00
Vakuutustekninen vastuuvélka yhteensä		97 035 606,70	101 394 380,43
Pakolliset varaukset			
Muut pakolliset varaukset	11	2 713,00	0,00
Pakolliset varaukset yhteensä		2 713,00	0,00
Velat	13		
Ensivakuutustoiminnasta		611 609,80	641 940,86
Jälleenvakuutustoiminnasta		6 738,40	10 827,89
Muut velat		3 871 607,10	2 514 137,77
Velat yhteensä		4 489 955,30	3 166 906,52
Siirtovelat	13	1 583 478,98	1 459 568,90
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		160 458 883,30	155 701 323,97

8.3 Epäsuora rahoituslaskelma, LähiTapiola Savo

	2023	2022
Liiketoiminnan rahavirta		
Voitto varsinaisesta toiminnasta	9 708 137,72	2 446 515,38
Oikaisut		
Vakuutusteknisen vastuuvélan muutos	-4 358 773,73	-1 153 165,96
Sijoitusten arvonalentumiset ja arvonorotukset	-3 629 652,62	6 374 828,95
Pakollisten varausten muutos	2 713,00	0,00
Suunnitelman mukaiset poistot	686 632,04	653 559,97
Muut oikaisut	189 632,85	-465 250,25
<i>Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta</i>	<i>2 598 689,26</i>	<i>7 856 488,09</i>
Käyttöpääoman muutos:		
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys (-)/vähennys (+)	-815 980,25	255 903,87
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+)/vähennys (-)	1 446 958,86	-548 454,93
<i>Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja</i>	<i>3 229 667,87</i>	<i>7 563 937,03</i>
Maksetut välittömät verot	-1 989 476,52	-492 760,21
Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	1 240 191,35	7 071 176,82
Investointien rahavirta		
Investoinnit sijoituksiin (pl. rahavarat)	-577 143,93	-7 674 796,23
Luovutustulot sijoituksista (pl. rahavarat)	-189 632,85	465 250,25
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden sekä muun omaisuuden investoinnit ja luovutustulot (netto)	-809 760,26	-1 015 514,27
Investointien rahavirta yhteensä	-1 576 537,04	-8 225 060,25
Rahoituksen rahavirta		
Maksetut osingot/takuupääoman korot ja muu voitonjako	-52 000,00	-624 244,10
Rahoituksen rahavirta yhteensä	-52 000,00	-624 244,10
Rahavarojen muutokset	-388 345,69	-1 778 127,53
Rahavarat tilikauden alussa	1 783 502,01	3 561 629,54
Rahavarat tilikauden lopussa	1 395 156,32	1 783 502,01

8.4 Tunnusluvut, LähiTapiola Savo

Yleiset taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut	2023	2022	2021	2020	2019
Liiketulos	10,6	1,1	9,9	2,2	3,3
Kokonaistulos	12,7	-7,2	15,7	3,6	7,5
Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle (käyvin arvoin) prosentteina	5,2	-7,2	6,4	1,8	5,5
Kokonaispääoman tuotto, %	7,7	-4,1	9,7	2,6	5,5
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana	68	78	77	76,1	70
Henkilöstömäärä palkkasummaan suhteutettuna	68	78	77	76	70
Vahinkovakuutuksen taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut					
Vakuutusmaksutulo	45,9	43,2	42,4	41,4	39,4
Vahinkosuhte ilman perustekorkokulua, %	62,2	63,6	61,4	71,5	73,7
Vahinkosuhte, %	62,7	64,1	62,2	72,6	74,9
Liikekulusuhte, %	25,8	25,5	22,6	24,7	26,1
Yhdistetty kulusuhte ilman perustekorkokulua, %	88,0	89,1	84,1	96,2	99,8
Yhdistetty kulusuhte, %	88,6	89,5	84,9	97,2	101,0

8.5 Liitetiedot, LähiTapiola Savo

Tuloslaskelman liitteet, LähiTapiola Savo

1. Vakuutusmaksutulo	2023	2022
Ensivakuutus		
Kotimaasta	45 932 914,99	43 221 809,36
Ensivakuutus yhteensä	45 932 914,99	43 221 809,36
Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta	45 932 914,99	43 221 809,36
1.1 Vakuutusmaksutulosta vähennetyt erät	2023	2022
Luottotappiot vakuutusmaksusaamisista	70 365,62	107 418,47
Jakojärjestelmämaksut	1 112 632,92	1 037 585,96
Vakuutusmaksuvero	9 261 856,63	9 248 218,57
Palosuojelumaksu	126 035,65	126 188,56
Liikenneturvallisuusmaksu	117 108,87	86 951,00
Yhteensä	10 687 999,69	10 606 362,56

2. Vakuutusluokkaryhmittäinen tulos

		Vakuutus- maksutulo ennen jälle- vakuuttajien osuutta	Vakuutus- maksutuotot ennen jälle- vakuuttajien osuutta	Korvauskulut ennen jälle- vakuuttajien osuutta	Liikekulut ennen jälle- vakuuttajien palkkioita ja voitto-osuuksia	Jälle- vakuuttajien osuus	Vakuutus- tekninen kate ennen sijoitus- toiminnan nettotuottoa
Muu tapaturma ja sairaus	2023	7 571 107,41	7 187 263,41	-5 711 356,21	-1 807 955,42	-14 514,47	-346 562,69
	2022	6 973 204,66	6 910 706,66	-4 716 638,35	-1 669 380,26	-12 303,91	512 384,14
	2021	6 784 452,35	6 709 957,35	-3 816 596,46	-1 247 089,40	-12 221,25	1 634 050,24
Moottoriajoneuvon vastuu	2023	9 043 068,10	8 859 996,10	827 620,36	-2 299 088,54	-899 447,82	6 489 080,10
	2022	8 645 272,47	8 554 579,47	-3 356 813,04	-2 182 224,01	-367 906,29	2 647 636,13
	2021	8 587 667,87	8 521 798,87	-5 843 187,56	-2 478 392,32	-586 778,56	-386 559,57
Maa-ajoneuvot	2023	10 966 668,90	10 711 898,90	-7 641 597,36	-2 736 151,92	-31 693,07	302 456,55
	2022	10 432 225,06	10 446 366,06	-7 156 260,90	-2 645 471,66	-10 464,37	634 169,13
	2021	10 559 149,61	10 451 278,61	-7 158 820,15	-1 993 671,05	-95 448,08	1 203 339,33
Alukset, ilma-alukset, raiteilla liikk. kalusto ja kuljetus	2023	672 242,10	654 154,10	-371 281,60	-164 461,85	-630,06	117 780,59
	2022	619 991,59	564 816,59	-342 892,24	-135 070,01	-513,18	86 341,16
	2021	525 549,48	497 317,48	-212 855,85	-112 358,75	-447,14	171 655,74
Palo- ja muu omaisuusvahinko	2023	14 447 286,50	13 959 638,50	-12 502 414,22	-3 412 023,06	422 881,89	-1 531 916,89
	2022	13 440 936,91	13 290 396,91	-9 690 133,03	-3 156 204,84	-486 253,37	-42 194,33
	2021	13 027 371,70	12 916 878,70	-7 537 109,15	-2 904 612,81	56 755,31	2 531 912,05
Vastuu	2023	1 630 538,79	1 630 781,79	-1 167 672,06	-440 442,95	-12 511,26	10 155,52
	2022	1 602 665,14	1 576 498,14	-832 522,75	-402 043,96	-11 775,21	330 156,22
	2021	1 531 486,45	1 514 049,45	-714 545,50	-280 432,31	-12 608,62	506 463,02
Oikeusturva	2023	1 223 830,24	1 198 610,24	-1 044 231,96	-307 521,47	0,00	-153 143,19
	2022	1 153 733,38	1 129 763,38	-826 056,72	-276 471,36	0,00	27 235,30
	2021	1 090 703,50	1 069 626,50	-545 294,79	-207 074,49	0,00	317 257,22
Muut	2023	378 172,95	373 744,95	-267 140,87	-96 874,81	-27 829,87	-18 100,60
	2022	353 780,15	351 035,15	-150 781,63	-85 474,07	-29 613,08	85 166,37
	2021	329 407,82	331 146,82	-191 169,24	-62 215,14	-24 215,42	53 547,02
Ensivakuutus yhteensä	2023	45 932 914,99	44 576 087,99	-27 878 073,92	-11 264 520,02	-563 744,66	4 869 749,39
	2022	43 221 809,36	42 824 162,36	-27 072 098,66	-10 552 340,17	-918 829,41	4 280 894,12
	2021	42 435 788,78	42 012 053,78	-26 019 578,70	-9 285 846,27	-674 963,76	6 031 665,05
Yhteensä	2023	45 932 914,99	44 576 087,99	-27 878 073,92	-11 264 520,02	-563 744,66	4 869 749,39
	2022	43 221 809,36	42 824 162,36	-27 072 098,66	-10 552 340,17	-918 829,41	4 280 894,12
	2021	42 435 788,78	42 012 053,78	-26 019 578,70	-9 285 846,27	-674 963,76	6 031 665,05
Tasoituserämuutos	2023						-870 687,00
	2022						1 362 879,00
	2021						-3 113 770,00
Vakuutustekninen kate	2023						3 999 062,39
	2022						5 643 773,12
	2021						2 917 895,05

3. Liikekulut sekä henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot

3.1 Kokonaisliikekulut toiminnoittain

	2023	2022
Maksetut korvaukset	3 938 490,96	3 731 122,12
Liikekulut	11 013 317,74	10 394 220,40
Sijoitustoiminnan hoitokulut	302 858,80	282 519,09
Muut kulut	1 349 177,32	1 218 898,37
Yhteensä	16 603 844,82	15 626 759,98

3.2 Tuloslaskelman erä liikekulut

	2023	2022
Vakuutusten hankintamenot		
Ensivakuutuksen palkkiot	1 577 854,26	1 372 633,80
Muut vakuutusten hankintamenot	3 656 903,43	3 694 247,85
	<u>5 234 757,69</u>	<u>5 066 881,65</u>
Vakuutusten hoitokulut	3 393 403,22	3 023 032,54
Hallintokulut	2 636 359,11	2 462 425,98
Menevän jälleenvakuutuksen palkkiot ja voitto-osuudet	-251 202,28	-158 119,77
<i>Yhteensä</i>	<u>11 013 317,74</u>	<u>10 394 220,40</u>

3.3 Henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot

3.3.1 Henkilöstökulut

	2023	2022
Palkat ja palkkiot	4 733 111,85	4 516 592,02
Eläkekulut	827 849,81	889 380,06
Muut henkilösivukulut	195 964,43	138 657,73
<i>Yhteensä</i>	<u>5 756 926,09</u>	<u>5 544 629,81</u>

3.3.2 Johdon palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset

Toimitusjohtaja ja varatoimitusjohtaja/toimitusjohtajan sijainen		
Palkat ja palkkiot	329 368,26	307 440,83
Eläkesitoumukset	Toimitusjohtajan ja varatoimitusjohtajan/toimitusjohtajan sijaisen eläkeikä/eroamisikä määräytyy lain mukaan.	
Annetut rahalainat ja niiden ehdot	Ei annettu rahalainoja	
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	Ei annettu vakuuksia ja vastuusitoumuksia	
Hallitus ja hallituksen varajäsenet		
Palkat ja palkkiot	103 587,67	100 560,00
Eläkesitoumukset	Hallituksen jäsenen on toimikauden alkaessa oltava alle 67-vuotias	
Annetut rahalainat ja niiden ehdot	Ei annettu rahalainoja	
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	Ei annettu vakuuksia ja vastuusitoumuksia	
Hallintoneuvosto ja hallintoneuvoston varajäsenet		
Palkat ja palkkiot	62 850,00	52 800,00
Eläkesitoumukset	Ei eläkesitoumuksia	
Annetut rahalainat ja niiden ehdot	Ei annettu rahalainoja	
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	Ei annettu vakuuksia ja vastuusitoumuksia	

3.3.3 Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana

Henkilöstö	68	78
------------	----	----

3.4 Tilintarkastajan palkkiot eriteltyinä toimeksiantoryhmittäin

	2023	2022
Tilintarkastus	11 292,32	8 929,39
Muut palvelut	52,51	0,00
<i>Yhteensä</i>	<u>11 344,83</u>	<u>8 929,39</u>

4. Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely sekä muiden tuottojen ja kulujen erittely

4.1 Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely

Sijoitustoiminnan tuotot	2023	2022
Tuotot sijoituksista saman konsernin yrityksiin		
Osinkotuotot	1 880 045,83	1 215 790,47
Korkotuotot	819,33	0,00
<i>Yhteensä</i>	<u>1 880 865,16</u>	<u>1 215 790,47</u>
Tuotot kiinteistö-sijoituksista saman konsernin yrityksiin		
Muut tuotot	0,00	4 400,00
<i>Yhteensä</i>	<u>0,00</u>	<u>4 400,00</u>
Tuotot kiinteistö-sijoituksista muihin yrityksiin		
Korkotuotot	74,51	-5,79
Muut tuotot	340 926,59	301 370,05
<i>Yhteensä</i>	<u>341 001,10</u>	<u>301 364,26</u>
Tuotot muista sijoituksista		
Osinkotuotot	163 446,34	1 189 595,97
Korkotuotot	132 538,83	78 756,71
Muut tuotot	452 558,48	367 880,34
<i>Yhteensä</i>	<u>748 543,65</u>	<u>1 636 233,02</u>
Yhteensä	2 970 409,91	3 157 787,75
Arvon alentumisten palautukset	4 565 475,51	215 601,41
Myyntivoitot	363 814,72	884 725,72
Sijoitustoiminnan tuotot yhteensä	7 899 700,14	4 258 114,88

Sijoitustoiminnan kulut

Kulut kiinteistösijoituksista		
Saman konsernin yritykset	-7 940,00	-27289,83
Muut yritykset	-334 516,01	-359 347,85
<i>Yhteensä</i>	<u>-342 456,01</u>	<u>-386 637,68</u>
Kulut muista sijoituksista	-267 293,73	-248 750,11
Korkokulut ja muut vieraan pääoman kulut		
Saman konsernin yritykset	-4 709,07	0,00
Muut yritykset	-32 804,84	-37 903,10
<i>Yhteensä</i>	<u>-37 513,91</u>	<u>-37 903,10</u>
<i>Yhteensä</i>	-647 263,65	-673 290,89
Arvonalentumiset ja poistot		
Arvonalentumiset	-935 822,89	-6 590 430,36
Rakennusten suunnitelmapoistot	-40 562,83	-40 562,84
<i>Yhteensä</i>	<u>-976 385,72</u>	<u>-6 630 993,20</u>
Myyntitappiot	-553 447,57	-419 475,47
<i>Sijoitustoiminnan kulut yhteensä</i>	-2 177 096,94	-7 723 759,56
<i>Sijoitustoiminnan nettotuotto ennen arvonnkorotuksia ja niiden oikaisua</i>	5 722 603,20	-3 465 644,68
<i>Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa</i>	<u>5 722 603,20</u>	<u>-3 465 644,68</u>

4.2 Muiden tuottojen ja kulujen erittely

Muut tuotot	2023	2022
Palvelumyynnin ja liitännäistoiminnan tuotot	1 328 822,03	1 494 902,74
Muut tuotot	23 514,91	19 043,80
<i>Yhteensä</i>	<u>1 352 336,94</u>	<u>1 513 946,54</u>
Muut kulut		
Palvelumyynnin ja liitännäistoiminnan kulut	-1 349 177,32	-1 218 898,37
Muut kulut	-16 687,49	-26 661,23
<i>Yhteensä</i>	<u>-1 365 864,81</u>	<u>-1 245 559,60</u>

5. Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero sekä ei-suojaavien johdannaisten arvostusero

5.1 Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero

Sijoitukset	2023		
	Jäljellä oleva hankintameno	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Kiinteistösjoitukset			
Kiinteistöosakkeet saman konsernin yrityksissä	230 600,00	230 600,00	230 600,00
Muut kiinteistöosakkeet	220 001,00	220 001,00	220 001,00
	<u>450 601,00</u>	<u>450 601,00</u>	<u>450 601,00</u>
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä			
Osakkeet ja osuudet	55 158 749,19	55 158 749,19	58 714 058,99
	<u>55 158 749,19</u>	<u>55 158 749,19</u>	<u>58 714 058,99</u>
Muut sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	88 122 378,21	88 122 378,21	95 153 489,98
Rahoitusmarkkinavälineet	900 000,01	900 000,01	902 642,71
	<u>89 022 378,22</u>	<u>89 022 378,22</u>	<u>96 056 132,69</u>
	<u>144 631 728,41</u>	<u>144 631 728,41</u>	<u>155 220 792,68</u>
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			<u>10 589 064,27</u>
Sijoitukset	2022		
	Jäljellä oleva hankintameno	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Kiinteistösjoitukset			
Kiinteistöosakkeet saman konsernin yrityksissä	230 600,00	230 600,00	240 600,00
Muut kiinteistöosakkeet	317 001,00	317 001,00	317 001,00
	<u>547 601,00</u>	<u>547 601,00</u>	<u>557 601,00</u>
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä			
Osakkeet ja osuudet	50 464 788,44	50 464 788,44	54 384 634,89
	<u>50 464 788,44</u>	<u>50 464 788,44</u>	<u>54 384 634,89</u>
Muut sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	88 379 270,70	88 379 270,70	92 954 663,44
Rahoitusmarkkinavälineet	1 033 271,72	1 033 271,72	1 027 410,45
	<u>89 412 542,42</u>	<u>89 412 542,42</u>	<u>93 982 073,89</u>
	<u>140 424 931,86</u>	<u>140 424 931,86</u>	<u>148 924 309,78</u>
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää:			
Korkotuotoiksi (+) tai niiden vähennykseksi (-)			
jaksotettua nimellisarvon ja hankintamenoerotusta			481,39
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			<u>8 499 377,92</u>

6. Kiinteistösijoitukset

	2023
Kiinteistösijoitusten muutokset:	Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet
Hankintameno 1.1.	1 444 824,02
Vähennykset	-7 000,00
Hankintameno 31.12.	<u>1 437 824,02</u>
Arvonalentumiset 1.1.	-897 223,02
Tilikauden arvonalentumiset	-90 000,00
Arvonalentumiset 31.12.	<u>-987 223,02</u>
Kirjanpitoarvo 31.12.	<u><u>450 601,00</u></u>

Omassa käytössä olevat kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet:

Jäljellä oleva hankintameno	248 632,00
Kirjanpitoarvo	248 632,00
Käypä arvo	248 632,00

7. Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteisy yrityksissä

Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä	2023	2022
Hankintameno 1.1.	51 099 492,91	43 192 287,96
Lisäykset	5 499 722,24	9 801 253,95
Vähennykset	-888 529,18	-1 894 049,00
Hankintameno 31.12.	<u>55 710 685,97</u>	<u>51 099 492,91</u>
Arvonalentumiset 1.1.	-634 704,47	-436 229,19
Tilikauden arvonalentumiset	-126 255,48	-219 354,88
Arvonalentumisten palautukset	209 023,17	20 879,60
Arvonalentumiset 31.12.	<u>-551 936,78</u>	<u>-634 704,47</u>
Kirjanpitoarvo 31.12.	<u><u>55 158 749,19</u></u>	<u><u>50 464 788,44</u></u>
Yhteensä	<u><u>55 158 749,19</u></u>	<u><u>50 464 788,44</u></u>

7.1 Sijoitukset LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluvissa yrityksissä

Osakkeet ja osuudet, käyttöomaisuus	Kotipaikka	Osuus osakkeista %	Oma pääoma	Tilikauden voitto/tappio
LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö	3) Espoo	1,2	745 350 325,58	73 881 193,69
LähiTapiola Palvelut Oy	3) Espoo	0,6	13 559 515,69	3 424 562,99
LähiTapiola Rahoitus Oy	3) Espoo	1,6	108 584 461,58	1 506 571,72
LähiTapiola Varainhoito Oy -konserni	3) Espoo	0,6	69 082 846,73	-4 491 713,39
Yhteensä			<u>936 577 149,58</u>	<u>74 320 615,01</u>

Osakkeet ja osuudet, sijoitusomaisuus	Kotipaikka	Osuus osakkeista %	Oma pääoma	Tilikauden voitto/tappio	
LähiTapiola Aluekiinteistöt Ky -konserni	3)	Espoo	2,8	75 976 386,22	-5 960 983,43
LähiTapiola Kiinteistösijoitus I Ky	3)	Espoo	2,4	23 664 786,88	540 856,13
LähiTapiola KR PK2 Ky -konserni	3)	Espoo	3,4	12 945 870,51	-1 793 205,35
LähiTapiola Pääomasijoitus GP Oy	3)	Espoo	1,0	354,71	-68,50
LähiTapiola Pääomasijoitus I Ky	3)	Espoo	1,0	69 149 885,83	5 403 947,01
LähiTapiola Pääomasijoitus II Ky	3)	Espoo	0,8	189 236 716,13	10 950 872,89
LähiTapiola Pääomasijoitus III Ky	3)	Espoo	1,3	74 314 628,14	3 196 732,79
LähiTapiola Pääomasijoitus IV Ky	3)	Espoo	1,0	210 501 815,28	4 878 641,78
LähiTapiola Pääomasijoitus V Ky	3)	Espoo	1,3	54 696 477,25	-4 321 879,67
LähiTapiola Rahoitusyhtiö I Ky	3)	Espoo	2,7	556 517 019,43	18 154 569,24
LähiTapiola Rahoitusyhtiö II Ky	3)	Espoo	0,9	534 087,37	891 684,86
LähiTapiola Tampereen Tornit Ky	3)	Espoo	2,2	41 683 912,15	-831 331,45
LähiTapiola Tontit GP I Oy	3)	Espoo	1,8	138 855,13	4 428,48
LähiTapiola Tontit I Ky	3)	Espoo	1,8	43 663 936,93	2 563 936,85
LähiTapiola Tontit II Ky	3)	Espoo	6,5	54 021 491,21	2 011 572,47
LähiTapiola Velkasijoitus I Ky	3)	Espoo	1,1	166 660 584,42	11 865 266,73
LähiTapiola Velkasijoitus II Ky	3)	Espoo	1,4	189 261 147,27	7 387 050,11
LähiTapiola Velkasijoitus III Ky	3)	Espoo	1,4	10 599 937,31	-294 273,25
LähiTapiola Yhteiset Kiinteistöt Ky	3)	Espoo	3,3	172 177 672,51	466 579,72
LähiTapiola Yritysrahoitus I Ky	3)	Espoo	2,1	617 121 523,74	34 745 086,02
Tapiola KR IV Ky	3)	Espoo	2,3	759 254,60	-91 183,26
Yhteensä				2 563 626 343,02	89 768 300,17

LähiTapiola Savo Keskinäinen Vakuutusyhtiö on lisäksi sijoittanut 0 (0) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluvaan asunto- tai kiinteistöyhtiöön, joista sen omia tytäryhtiöitä on 0 (0).

- 1) Tytäryhtiö
- 2) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluva tytäryhtiö, joka on raportojalle omistusyhteisyrittäjä.
- 3) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluva tytäryhtiö, joka on raportojalle muu sijoitus.
- 4) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluva tytäryhtiö, jota ei yhdistellä.

7.2 Muut sijoitukset

Arvopaperi	Osuus osakkeista %	Määrä	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kotivaltio
Kotimaiset yhtiöt, noteeratut					
Muut		34 599,00	155 141,92	155 141,92	
Yhteensä		34 599,00	155 141,92	155 141,92	
Kotimaiset yhtiöt, noteeraamattomat					
Muut		8 275,00	454 381,00	454 381,00	
Yhteensä		8 275,00	454 381,00	454 381,00	

Sijoitusrahastot

BNP Paribas Global Senior Corporate Loans	1 056 047,50	1 056 047,50	Ranska
LähiTapiola Eurooppa HY ESG A	3 776 975,09	3 776 975,09	Suomi
LähiTapiola Eurooppa Ilmastoindeksi A	2 626 247,42	3 481 885,32	Suomi
LähiTapiola Eurooppa Keskisuuret ESG A	2 698 031,90	2 698 031,90	Suomi
LähiTapiola High Yield A	7 042 057,59	7 137 809,93	Suomi
LähiTapiola Hyvinvointi ESG A	1 299 763,45	1 486 890,28	Suomi
LähiTapiola Kasvu ESG A	1 551 291,04	1 713 107,70	Suomi
LähiTapiola Kehittynyt Aasia ESG A	2 318 403,27	2 702 829,65	Suomi
LähiTapiola Kehittyvät Korkomarkkinat A	4 826 887,44	4 826 887,44	Suomi
LähiTapiola Kestävä Vaikuttajakorko A	4 061 965,35	4 061 965,35	Suomi
LähiTapiola Kestävä Ympäristö A	1 656 213,01	1 789 888,08	Suomi
LähiTapiola Korkomaailma A	736 692,47	854 800,00	Suomi
LähiTapiola Kuluttaja ESG A	698 164,04	883 019,71	Suomi
LähiTapiola Pitkäkorko ESG A	2 228 549,68	2 228 549,68	Suomi
LähiTapiola Pohjoinen Yrityskorko ESG A	1 832 932,32	2 217 795,41	Suomi
LähiTapiola Pohjoismaat ESG A	2 049 955,30	2 206 707,41	Suomi
LähiTapiola Reaalikorko ESG A	2 102 064,22	2 126 451,73	Suomi
LähiTapiola Sijoituskiinteistöt A	1 941 368,31	2 094 736,41	Suomi
LähiTapiola Suoja A	601 567,91	677 204,30	Suomi
LähiTapiola USA Ilmastoindeksi A	2 153 503,25	3 387 791,26	Suomi
LähiTapiola USA Keskisuuret ESG A	1 123 839,95	1 708 397,38	Suomi
LähiTapiola Yhteisö Eurooppa ESG IV B	4 058 085,08	4 547 776,51	Suomi
LähiTapiola Yhteisö Pitkäkorko ESG IV B	5 808 827,94	5 808 827,94	Suomi
LähiTapiola Yhteisö USA ESG IV B	3 199 259,71	3 784 121,03	Suomi
LähiTapiola Yhteisö Yrityskorko ESG IV B	4 450 736,89	4 450 736,89	Suomi
LähiTapiola Yrityskorko ESG A	3 693 471,22	3 894 002,56	Suomi
PIMCO GIS Emerging Markets Bond ESG Fund	3 049 643,13	3 049 643,13	Irlanti
S-Pankki Fenno Osake	1 569 708,13	2 028 721,66	Suomi
S-Pankki Kehittyvät Markkinat ESG Osake	710 542,29	758 598,27	Suomi
Seligson & Co Kehittyvät Markkinat A	999 999,99	1 012 728,55	Suomi
Xtrackers MSCI Emerging Markets UCITS ETF	1 426 353,30	1 426 353,30	Luxemburg
iShares EUR Govt Bond 15-30yr UCITS ETF	2 038 785,38	2 057 440,00	Irlanti
Muut	181 455,69	187 247,92	
Yhteensä	79 569 389,26	86 123 969,29	

Pääomasijoitusrahastot

DEAS Property Fund Finland I Ky	1 029 060,87	1 029 060,87	Suomi
ICECAPITAL Residential Property Fund I Ky	1 900 262,46	2 376 794,20	Suomi
LähiTapiola Asuntosijoitus Suomi Ky	947 009,00	947 009,00	Suomi
LähiTapiola Keskustakiinteistöt Ky	1 238 809,76	1 238 809,76	Suomi
LähiTapiola Yhteiskuntakiinteistöt Suomi Ky	1 588 496,40	1 588 496,40	Suomi
North Savo Startup Fund Ky	571 500,00	571 500,00	Suomi
Muut	668 327,54	668 327,54	
Yhteensä	7 943 466,03	8 419 997,77	

Muut sijoitukset, osakkeet ja osuudet yhteensä**42 874,00 88 122 378,21 95 153 489,98**

8. Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset

2023

	Aineettomat oikeudet ja pitkävaikutteiset menot	Ennakkomaksut	Kalusto
Hankintameno 1.1.	5 633 722,39	500 356,00	523 608,79
Lisäykset	96 956,00	629 119,26	0,00
Siirrot erien välillä	201 844,00	-201 844,00	0,00
Hankintameno 31.12.	5 932 522,39	927 631,26	523 608,79
Kertyneet poistot 1.1.	-2 649 608,92	0,00	-422 382,45
Tilikauden poistot	-661 325,45	0,00	-25 306,59
Kertyneet poistot 31.12.	-3 310 934,37	0,00	-447 689,04
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 621 588,02	927 631,26	75 919,75

9. Oman pääoman muutokset ja arvonkorotusrahaston erittely

9.1 Oman pääoman muutokset

	1.1.2023	Lisäykset	Vähennykset	31.12.2023
Pohjarahasto	3 830 872,02	0,00	0,00	3 830 872,02
Takuupääoma	9 549 280,56	0,00	0,00	9 549 280,56
Varmuusrahasto	33 721 560,37	1 913 755,17	0,00	35 635 315,54
Käyttörahassto	625 000,00	40 000,00	-52 000,00	613 000,00
Tilikauden voitto	1 953 755,17	7 718 661,20	-1 953 755,17	7 718 661,20
<i>Oman pääoman muutokset yhteensä</i>	49 680 468,12	9 672 416,37	-2 005 755,17	57 347 129,32

9.2 Laskelma voitonjakokelpoisista varoista

31.12.2023

Tilikauden voitto	7 718 661,20
+ Muu vapaa pääoma	
Varmuusrahasto	35 635 315,54
Käyttörahassto	613 000,00
<i>Voitonjakokelpoiset varat yhteensä</i>	43 966 976,74

10. Korvausvastuu

2023

2022

Korvausvastuun riittävyys

Muu tapaturma ja sairaus	524 722,79	105 654,12
Moottoriajoneuvon vastuu	7 201 224,85	2 162 013,51
Maa-ajoneuvot	582 643,83	521 656,04
Alukset, ilma-alukset, raiteilla liikk. kalusto ja kuljetus	29 949,11	37 938,66
Palo- ja muu omaisuusvahinko	644 463,47	322 099,29
Vastuu	280 828,45	273 993,67
Oikeusturva	-383 942,73	-228 246,99
Muut	35 036,69	35 803,49
	8 914 926,46	3 230 911,79

11. Muut pakolliset varaukset

2023

2022

Keskeneräisten vahinkojen viivästyskorkovaraus	2 713,00	0,00
	2 713,00	0,00

12. Laskennalliset verovelat**2023****2022**

Arvostuseroista laskettu verovelka, jonka toteutumista pidetään todennäköisenä seuraavan vuoden aikana

529 600,00

424 150,00

529 600,00424 150,00**13. Saamiset ja velat****13.1 Saamisten erittely****2023****2022****Saamiset saman konsernin yrityksiltä**

Muut saamiset

23 696,76

20 841,56

23 696,7620 841,56**13.2 Velkojen erittely****2023****2022****Velat saman konsernin yrityksille**

Ostovelat

316 562,00

361 555,85

Muut velat

188 417,95

97 319,82

504 979,95458 875,67**13.3 Siirtovelkojen erittely****2023****2022**

Velat henkilöstölle

997 160,40

1 151 543,21

Muut siirtovelat

586 318,58

308 025,69

1 583 478,981 459 568,90

14. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

14.1 Vakuudet	2023	2022
Leasingvastuut		
Alkaneella tilikaudella maksettava määrä	4 483,80	4 483,80
Seuraavina vuosina maksettava määrä	7 099,35	8 967,60
	<u>11 583,15</u>	<u>13 451,40</u>
Vuokravastuut		
Alkaneella tilikaudella maksettava määrä	331 794,96	309 716,19
Seuraavina vuosina maksettava määrä	2 071 196,72	2 121 416,11
	<u>2 402 991,68</u>	<u>2 431 132,30</u>
Arvonlisäverovastuut		
Arvonlisäverotuksen ryhmäkisteröintiin liittyen		
Konserniyrietykset	737 749,68	857 220,26
Yhteistoimintayrietykset	2 204 566,88	1 603 256,12
	<u>2 942 316,56</u>	<u>2 460 476,38</u>
<i>Positiivinen alv-vastuu = alv-velka</i>		
<i>Negatiivinen alv-vastuu = alv-saaminen</i>		
Kiinteistöinvestointien arvonlisäverolain 120§:n mukainen tarkistusvastuu - 10 v. tarkistuskauti		
Muut ryhmän yritykset	66 872 306,53	78 779 260,49
	<u>66 872 306,53</u>	<u>78 779 260,49</u>
Muut vastuusitoumukset		
Sijoitussitoumukset	19 567 071,38	17 916 762,07
	<u>19 567 071,38</u>	<u>17 916 762,07</u>

LähiTapiola Vahinkoyhtiön ja alueyhtiöiden välillä on solmittu yhteisvastuusopimus, joka määrittelee periaatteet LähiTapiola Keskinäisen Vakuutusyhtiön johtaman ryhmittymän yhtiöiden vakavaraisuuden varmistamiseksi. Yhteisvastuusopimuksesta on kerrottu tarkemmin toimintakertomuksen Vakavaraisuus ja riskienhallinta -osiossa.

15. Lähipiirilainat ja -liiketoimet

Yhtiön lähipiirirekisteri on laadittu VYL:n lähipiirimäärittelmän mukaisesti

Yhtiöllä ei ole lähipiiriliiketoimia, jotka olisi tehty muita kuin tavanomaisia kaupallisia ehtoja noudattaen.

Yhtiö ei ole myöntänyt lainoja lähipiirilleen.

Arvonlisäveron ryhmäkisteröintiin liittyvästä vastuusitoumuksesta on kerrottu liitteellä 14.

Tulosanalyysi ja muut liitetiedot, LähiTapiola Savo

Tulosanalyysi

	2023	2022	Muutos	€1 000 Muutos %
Vakuutusmaksutuotot	42 638	40 834	1 805	4,4 %
Korvauskulut	-26 755	-26 159	-597	2,3 %
Liikekulut	-11 013	-10 394	-619	6,0 %
Vakuustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta	4 870	4 281	589	13,8 %
Sijoitustoiminnan tuotot ja kulut sekä arvonkorotukset ja niiden oikaisut	5 723	-3 466	9 188	-265,1 %
Muut tuotot ja kulut	-14	268	-282	-105,0 %
Liikevoitto	10 579	1 084	9 495	876,2 %
Tasoitusmäärän muutos	-871	1 363	-2 234	-163,9 %
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	9 708	2 447	7 262	296,8 %
Tuloverot ja muut välittömät verot	-1 989	-493	-1 497	303,7 %
Kauden voitto	7 719	1 954	5 765	295,1 %
Liikevoitto	10 579	1 084	9 495	876,2 %
Arvostuserojen muutos	2 090	-8 242	10 332	-125,4 %
Kokonaistulos	12 669	-7 159	19 827	-277,0 %

Sijoitusjakauma käyvin arvoin

Sijoitusjakauma käyvin arvoin 1.1. - 31.12.2023

	Perusjakauma				Riskijakauma		
	31.12.2023		31.12.2022		31.12.2023		31.12.2022
	milj. eur	%	milj. eur	%	milj. eur	%	%
Korkosijoitukset yhteensä	50,1	32,0	53,4	35,4	50,1	32,0	35,4
Joukkovelkakirjalainat	48,5	31,0	51,6	34,2	48,5	31,0	34,2
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ^{1) 2)}	1,5	1,0	1,8	1,2	1,5	1,0	1,2
Osakesijoitukset yhteensä	81,0	51,7	73,2	48,5	81,0	51,7	48,5
Noteeratut osakkeet ³⁾	36,4	23,3	30,2	20,0	36,4	23,3	20,0
Pääomasijoitukset ⁴⁾	40,9	26,1	39,2	26,0	40,9	26,1	26,0
Noteeraamattomat osakkeet ⁵⁾	3,6	2,3	3,7	2,5	3,6	2,3	2,5
Kiinteistösisjoitukset yhteensä	25,6	16,3	24,2	16,1	25,6	16,4	16,1
Suorat kiinteistösisjoitukset	0,5	0,3	0,6	0,4	0,5	0,3	0,4
Kiinteistösisjoitusrahastot ja yhteissijoitukset	25,2	16,1	23,6	15,7	25,2	16,1	15,7
Sijoitukset yhteensä	156,7	100,0	150,7	100,0	156,7	100,0	100,0
Johdannaisten vaikutus ⁹⁾							
Sijoitukset käyvin arvoin yhteensä	156,7	100,0	150,7	100,0	156,7	100,0	100,0

Jvk-salkun modifioitu duraatio

4,8

- Sisältää kertyneet korot
- Sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä kauppahintasaamiset ja -velat
- Sisältää myös sekarahastot, jos niitä ei voida kohdistaa muualle
- Sisältää pääomarahastot ja mezzanine-rahastot sekä infrastruktuurisijoitukset
- Sisältää myös noteeraamattomat kiinteistösisjoitusyhtiöt
- Sisältää kaikentyyppiset hedge-rahasto-osuudet riippumatta rahaston strategiasta
- Sisältää erät, joita ei voida kohdistaa muihin sijoituslajeihin
- Riskijakauma voidaan esittää vertailukausilta sitä mukaa kun tietoa kertyy (ei taannehtivasti). Mikäli luvut esitetään vertailukausilta ja kaudet eivät ole täysin vertailukelpoisia, tulee tästä antaa tieto.
- Sisältää johdannaisten vaikutuksen riski- ja perusjakauman erotukseen. Johdannaisten vaikutus voi olla +/-.
- Eron korjauksen jälkeen riskijakauman loppusumma täsmää perusjakaumaan.
- Suhteellinen osuus lasketaan käyttäen jakajana 'Sijoitukset käyvin arvoin yhteensä'-rivin loppusummaa.

Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle

Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle 1.1. - 31.12.2023

Netto- tuottojen markkina- arvo ⁸⁾	Sitoutunut pääoma	Tuotto-% sitoutuneelle pääomalle					
		2023	2022	2021	2020	2019	
milj. eur	milj. eur	%	%	%	%	%	
Korkosijoitukset yhteensä	4,1	51,3	8,0	-12,7	0,2	2,3	5,5
Lainasaamiset ¹⁾							
Joukkovelkakirjalainat	4,1	48,6	8,4	-13,6	0,3	2,5	5,8
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ^{1) 2)}	0,03	2,72	1,3	-1,0	-0,1	-0,1	1,4
Osakesijoitukset yhteensä	5,5	75,1	7,3	-5,2	34,2	2,7	7,2
Noteeratut osakkeet ³⁾	3,7	32,4	11,5	-14,9	23,6	3,5	20,3
Pääomasijoitukset ⁴⁾	1,8	39,0	4,7	3,1	6,4	2,3	3,4
Noteeraamattomat osakkeet ⁵⁾	-0,1	3,7	-1,9	18,7	4,2	2,0	4,1
Kiinteistösisijoitukset yhteensä	-1,5	25,3	-6,0	4,0	102,7	-1,6	3,3
Suorat kiinteistösisijoitukset	-0,1	0,6	-17,8	-14,3	97,2	-29,1	-1,6
Kiinteistösisijoitusrahastot ja yhteissijoitukset	-1,4	24,7	-5,7	4,5	5,5	0,3	3,7
Muut sijoitukset	0,0	0,0	-	-	-	-	-3,4
Sijoitukset yhteensä	8,1	151,7	5,3	-7,0	6,5	1,9	5,6
Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut	-0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,1
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin	7,8	151,7	5,2	-7,2	6,4	1,8	5,5

1) Sisältää kertyneet korot

2) Sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä kauppahintasaamiset ja -velat

3) Sisältää myös sekarahastot, jos niitä ei voida kohdistaa muualle

4) Sisältää pääomarahastot ja mezzanine-rahastot sekä infrastruktuurisijoitukset

5) Sisältää myös noteeraamattomat kiinteistösisijoitusyhtiöt

6) Sisältää kaikenlaiset hedge-rahasto-osuudet riippumatta rahaston strategiasta

7) Sisältää erät, joita ei voida kohdistaa muihin sijoituslajeihin

8) Raportointikauden lopun ja alun markkina-arvojen muutos - kauden aikana tapahtuneet kassavirrat

Kassavirralla tarkoitetaan myyntien/tuottojen ja ostojen/kulujen erotusta.

9) Sitoutunut pääoma = Markkina-arvo raportointikauden alussa + päivittäin / kuukausittain aikapainotetut kassavirrat

9 Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

LähiTapiola Savo Keskinäinen Vakuutusyhtiön (LähiTapiola Savo) tilinpäätös on laadittu kirjanpito-, osakeyhtiö- ja vakuutusyhtiölakien mukaisesti. Lisäksi noudatetaan sosiaali- ja terveysministeriön vakuutusrytymien tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä annettua asetusta ja kirjanpitoasetuksen säännöksiä siten kuin edellä olevassa asetuksessa säädetään sekä vakuutusyhtiöitä valvovien viranomaisien, sosiaali- ja terveysministeriön ja Finanssivalvonnan, päätöksiä, määräyksiä ja ohjeita.

9.1 Laatimisperiaatteet

9.1.1 Aineettomien hyödykkeiden arvostus ja jaksotus

Muut pitkävaikuttiset menot

Muina pitkävaikutteisina menoina on aktivoitu huoneistojen perusparannusmenot sekä ICT-järjestelmien suunnittelu- ja ohjelmointimenot. Ne esitetään taseessa suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetyn hankintameno määräisinä.

9.1.2 Sijoitusten arvostus ja jaksotus

Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet

Rakennukset ja rakennelmat esitetään taseessa suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetyn hankintameno määräisinä tai ne on kirjattu sitä alempaan käypään arvoon.

Kiinteistöosakkeet esitetään taseessa hankintameno määräisinä tai ne on kirjattu sitä alempaan käypään arvoon. Kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden arvoihin on voitu tehdä arvonorotus, mikäli niiden arvo on tilikauden päättyessä ollut pysyvästi alkuperäistä hankintamenoa olennaisesti suurempi. Sijoitusomaisuudeksi katsottavan kiinteistön tai kiinteistöosakkeen arvonorotuksen vastaerä on tuloutettu tuloslaskelmassa vuodesta 1978 lähtien, ja sitä aikaisemmin tehdyt arvonorotukset on kirjattu sidottuun omaan pääomaan arvonorotusrahastoon. Käyttöomaisuudeksi katsottavan sijoituksen vastaerä on kirjattu sidottuun omaan pääomaan arvonorotusrahastoon.

Sijoituksista aikaisemmin tehdyt arvonalennukset palautetaan käyvän arvon noustessa (tulosvaikutteisesti) enintään alkuperäiseen hankintameno saakka.

Osakkeet ja osuudet

Osakkeet ja osuudet esitetään taseessa hankintameno tai sitä alemman käyvän arvon määräisenä. Hankintameno lasketaan keskihintaa käyttäen. Aikaisemmin tehdyt arvonalennukset palautetaan osakkeiden ja osuuksien arvoon siltä osin kuin käypä arvo ylittää kirjanpitoarvon.

Lainaksi annetut arvopaperit sisältyvät taseeseen. Tiedot lainaksi luovutetuista arvopapereista esitetään taseen liitetiedoissa.

Rahoitusmarkkinavälineet

Rahoitusmarkkinavälineitä ovat joukkovelkakirjalainat ja muut rahamarkkinainstrumentit. Rahoitusmarkkinavälineet esitetään taseessa hankintameno määräisinä. Hankintameno lasketaan keskihintaa käyttäen. Rahoitusmarkkinavälineiden nimellisarvon ja hankintahinnan erotus on jaksotettu korkotuotoiksi tai niiden vähennyksiksi rahoitusmarkkinavälineen juoksuaikana. Vastaerä on kirjattu rahoitusmarkkinavälineen hankintameno lisäyksi tai vähennykseksi. Korkotason vaihtelusta aiheutuvia ja muita tilapäisiä arvomuutoksia ei ole kirjattu. Muista syistä aiheutuneet arvonalennukset on kirjattu.

Samoin on kirjattu arvonalennuksen palautukset, mikäli rahoitusmarkkinavälineen käypä arvo on myöhemmin noussut yli alennetun hankintameno, enintään alkuperäiseen hankintameno saakka.

Lainasaamiset, talletukset ja jälleenvakuutustalletusaamiset

Lainasaamiset, talletukset ja jälleenvakuutustalletusaamiset esitetään taseessa nimellisarvon tai tätä pysyvästi alemman todennäköisen arvon määräisenä. Korkotason vaihtelusta aiheutuvia ja muita tilapäisiä arvomuutoksia ei ole kirjattu. Muista syistä aiheutuneet arvonalennukset on kirjattu.

Samoin on kirjattu arvonalennuksen palautukset, mikäli käypäarvo on myöhemmin noussut yli alennetun hankintameno, enintään alkuperäiseen hankintameno saakka.

9.1.3 Sijoitusten käypien arvojen määrittäminen

Kiinteistösjoitukset

Kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden arvoina käytetään markkinaperusteisia käyviä arvoja. Kiinteistösjoitusten arvioinnissa sovelletaan IVS:n (International Valuation Standards) sekä hyvän kiinteistöarvointitavan (ns. AKA-kriteerit) mukaisia arviointiperiaatteita ja niiden arviointimenetelmille asettamia vaatimuksia.

Asuntokohteet arvioidaan pääosin vertailukauppoihin perustuvalla kauppavertailumenetelmällä. Toimitilakohteiden pääasiallisena arviointimenetelmänä käytetään tuottoarvoon perustuvaa kassavirtamenetelmää. Erikoiskohteet arvioidaan kohteeseen parhaiten soveltuvalla markkinaperusteisella arviointimenetelmällä. Valtion asuntolainoin lainoitettujen kiinteistösjoitusten käypänä arvona pidetään aravavuokra-asuntojen ja aravavuokratalojen käytöstä, luovutuksesta ja omaksi lunastamisesta annetun lain (1190/1993) 10 §:n mukaista luovutuskorvausta.

Arvonmäärityksen tekee Finanssivalvonnan edellyttämällä tavalla joko ulkopuolinen auktorisoitu kiinteistöarvioitsija tai LähiTapiola Kiinteistövarainhoito Oy:n asiantuntijat ulkopuolisen auktorisoidun kiinteistöarvioitsijan ohjeistamana ja auditoina.

Osakkeet, osuudet ja rahoitusmarkkinavälineet

Noteerattujen arvopapereiden sekä sellaisten arvopapereiden, joille on olemassa markkinat, käypänä arvona on käytetty vuoden viimeisintä kaupantekokurssia tai sen puuttuessa ostokurssia. Muiden sijoitusten osalta on käypänä arvona käytetty todennäköistä luovutushintaa, kirjanpitoarvoa tai substanssiin pohjautuvaa arvoa. Pääomasijoitusrahastojen käypänä arvona on käytetty hankintamenoa tai hallinnointiyhtiön ilmoittamaa arviota rahaston käyvästä arvosta.

Lainasaamiset, talletukset ja jälleenvakuutustalletesaamiset

Lainasaamisten, talletusten ja jälleenvakuutustalletesaamisten käypänä arvona on käytetty nimellisarvoa ottaen huomioon luottotappiovaaran edellyttämä nimellisarvon alentaminen todennäköiseen arvoon.

9.1.4 Saamisten arvostus

Vakuutusmaksusaamiset

Vakuutusmaksusaamiset esitetään taseessa enintään todennäköisen arvon määräisenä. Vakuutusmaksusaamisten nimellisarvosta on vähennetty kokemusperäinen raukeaminen, jolloin saadaan niiden todennäköinen arvo. Saaminen, josta ei todennäköisesti saada maksusuoritusta, kirjataan luottotappioksi.

Ulkomaanrahamääräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on muutettu Suomen rahaksi Euroopan Keskuspankin tilinpäätöspäivänä julkaisemaan kurssiin. Muiden sijoitusten osalta on käytetty hankinta-ajankohdan kurssia tai sitä alemmaa tilinpäätöspäivän kurssia.

Valuuttakurssierot on kohdistettu kyseisten tulojen ja menojen oikaisueriksi. Rahojen ja pankkisaamisten sekä talletusten valuuttakurssierot samoin kuin erät, joita ei ole voitu kohdistaa suoraan tulon tai menon oikaisuksi, on kirjattu sijoitustoiminnan valuuttakurssivoitoksi tai -tappioksi.

9.1.5 Poistot ja poistoero

Rakennusten ja niiden ainesosien, kaluston, aineettomien oikeuksien ja pitkävaikutteisten menojen hankintameno on aktivoitu ja se kirjataan vaikutusaikaan suunnitelman mukaan poistoina kuluksi.

Arvioidut poistoajat ovat hyödykeryhmäkohtaisesti keskimäärin seuraavat:

Aineettomat hyödykkeet

- Huoneistojen peruskorjaukset 3-10 v
- ICT-järjestelmien suunnittelukustannukset 5-10 v

Kiinteistöt

- Asuin-, toimisto- ja hotellirakennukset 40-50 v
- Tavaratalo-, myymälä- ja rakennukset 30-40 v
- Teollisuus-, varasto ym. rakennukset 20-30 v
- Rakennusten ainesosat, menojäännöspoisto 25 %

Kalusto

- Konttorikoneet, -kalusto yms., menojäännöspoisto 25 %

Rakennusten olennaisten perusparannusten vaikutus pitoaikaan arvioidaan erikseen. Tuloutettujen arvonorotusten osalta on tehty poistot kyseisen erän pitoajan mukaan.

Kirjanpidossa tehtyjen kokonaispoistojen ja suunnitelman mukaisten poistojen kertynyt erotus merkitään taseen vastattaviin erään "Tilinpäätössiirtojen kertymä, poistoero" ja tilikauden aikainen poistoeron lisäys tai vähennys esitetään tuloslaskelmassa erikseen.

9.1.6 Muut erät

Muut velat

Muut velat kuin vakuutustekninen vastuuvélka merkitään taseeseen nimellis-arvoon.

Välittömät verot

Tuloslaskelmassa välittömät verot on esitetty suoriteperusteisesti.

Laskennalliset verovelat ja -saamiset

Verotettavan tulon ja kirjanpidon tuloksen välisiin jaksotuseroihin ja muihin väliaikaisiin eroihin liittyvät laskennalliset verovelat ja -saamiset esitetään tilinpäätöksen liitetiedoissa. Liitetiedoissa esitetään arvostuseroista laskettu laskennallinen verovelka, jonka toteutumista pidetään todennäköisenä seuraavan vuoden aikana.

Verotuserusteiset varaukset

Kirjanpito- ja verolainsäädännön perusteella on tehty tulosvaikutteisia varauksia.

Pakolliset varaukset

Tuotoista on vähennetty pakollisina eläkevarauksina velvoitteista vastaisuudessa aiheutuvat eläkemenot ja mahdolliset työttömyyseläkemenot, jotka kohdistuvat päättyneeseen tai aikaisempaan tilikauteen. Muina varauksina tuotoista on vähennetty keskeneräisten vahinkojen viivästyskorkovaraukset.

9.1.7 Selostus eläketurvasta ja eläkemenojen jaksottamisesta

Henkilöstön lakisäätäinen eläketurva on järjestetty TyEL-vakuutuksella.

Mahdollinen lisäeläketurva, jossa etuina ovat vanhuus-, työkyvyttömyys- ja perhe-eläke sekä kuolemantapauskorvaus omaisille, on järjestetty vakuutusella. Lisäeläke kartuttaa eläkettä vuosittain pääsääntöisesti 0,2 prosenttia TyEL:n mukaisen eläkkeen perusteena olevasta vuosiansiosta.

LähiTapiola Savon toimitusjohtajan eläkeikä on kulloinkin voimassa olevan työeläkelainsäädännön mukainen. Muiden johtajien eläkeikä/eroamisikä on kulloinkin voimassa olevan työeläkelainsäädännön mukainen tai sitä alempi, mikäli toimosuhde on sovittu päättyväksi ennen lain mukaista eläkeikää.

Eläkevakuutusmaksut on kirjattu kuluksi suoriteperusteisesti.

9.1.8 Vakuutustekninen vastuuvélka

Vakuutusmaksuvastuu

Vakuutusmaksuvastuu sisältää tilivuonna ja aikaisempina vuosina kertyneestä vakuutusmaksutulosta sen osan, jota vastaava riski kohdistuu tilivuoden jälkeiseen aikaan. Samanlainen jaksotus tehdään myös tulevan jälleenvakuutuksen palkkioihin. Vakuutusmaksuvastuun määrä lasketaan pro rata parte temporis -periaatteen mukaisesti. Vakuutusmaksuvastuusta ei ole vähennetty vakuutusten aktivoituja hankintamenoja eikä vakuutusmaksuvastuuseen sisälly siirtovastuun täydennyseriä.

Korvausvastuu

Korvausvastuu sisältää tilivuoden jälkeen yhtiön suoritettavaksi tulevat korvausmäärät, jotka aiheutuvat tilivuonna tai aikaisemmin sattuneista vahingoista ja muista vakuutustapahtumista. Korvausvastuuseen sisältyy tasoitusmäärä. Tasoitusmäärä on runsasvahinkoisten vuosien varalle laskettu puskuri, jolla pyritään varmistamaan vastuuvélkan riittävyys myös silloin, kun vastuuvélkaan oleellisesti vaikuttavat tekijät heilahtelevat epäsuotuisasti.

Finanssivalvonta vahvistaa tasoitusmäärälle laskentasäännöt yhtiökohtaisesti.

Eläkemutoisten vastuiden korvausvastuun laskennassa, mukaan lukien tuntemattomat vahingot sovelletaan 1,2 (vuoden 2022 tilinpäätöksessä 0,7) prosentin laskuperustekorkoa.

Eläkemutoisten vastuiden korvausvastuun laskennassa käytetään vahinkovakuutuksen referenssikuolevuusmallia K2021, joka on laadittu Tapaturmavakuutuskeskuksen ja Vakuutuskeskuksen yhteistyönä.

9.2 Laatumisperiaatteissa tapahtuneet muutokset, jotka vaikuttavat tilikauden ja edellisen tilikauden tuloksen vertailukelpoisuuteen

Vastuuvelan laskennan muutokset

Laskuperustekorkoa nostettiin vuonna 2023 0,7 prosentista 1,2 prosenttiin ja sen vaikutus näkyi yhtiössä kertaluonteisena korvausvastuun pienentymisenä. Vuoden 2023 tilinpäätöksessä laskuperustekorona muutos pienensi yhtiön korvausvastuun määrää yhteensä 2,5 miljoonalla eurolla. Laskuperustekorona nostamisen taustalla on vastuuvelan katteen turvaavasti arvioitu pidemmän aikavälin sijoitustuotto sekä hyvin reitattujen pitkien valtiolainojen markkina- tuotto.

Vapaaehtoisten lajien korvausvastuun kollektiivilaskennan kertoimet päivitetiin ja liikennevakuutuksen kollektiivilaskennan laskentaryhmiä muutettiin vuonna 2023, mikä kasvatti yhtiön korvausvastuuta kertaluonteisesti 0,1 miljoonaa euroa. Lisäksi Liikennevakuutuskeskuksen laskuperusteisiin tehtiin muutoksia, joiden kertaluonteinen vaikutus oli 0,1 miljoonaa euroa yhtiön korvausvastuuta kasvattava. Vuonna 2023 tehdyt korvausvastuun laskentaperiaatemuutokset kasvattivat kokonaisuutena vähäisesti yhtiön tasoitusmäärää kertaluonteisesti.

Laskuperustekorkoa nostettiin myös vuonna 2022 0,5 prosentista 0,7 prosenttiin ja sen vaikutus näkyi kertaluonteisena korvausvastuun pienentymisenä. Vuoden 2022 tilinpäätöksessä laskuperustekorona muutos pienensi yhtiön korvausvastuun määrää yhteensä 1,3 miljoonalla eurolla. Lisäksi Liikennevakuutuskeskuksen laskuperusteisiin tehtiin vuonna 2022 muutos, joka kasvatti vähäisesti yhtiön korvausvastuuta kertaluonteisesti.

9.3 Tunnuslukujen laskentakaavat ja laskentaperiaatteet

9.3.1 Yleiset taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

Vahinkovakuutuksen liikevaihto

= Vakuutusmaksutuotot ennen jälleenvakuuttajien osuutta
+ Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa
+ Muut tuotot

Tulosanalyysi

Vahinkovakuutustoiminta

Vakuutusmaksutuotot

Korvauskulut

Liikekulut

Muut vakuutustekniset tuotot ja kulut

Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta

Vahinkovakuutusten sijoitustoiminnan tuotot ja kulut sekä arvonkorotukset, niiden oikaisut ja arvon muutokset

Muut tuotot ja kulut

Liikevoitto tai -tappio

Tasoitusmäärän muutos

Voitto tai tappio ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja

Tilinpäätössiirrot

Tuloverot ja muut välittömät verot

Tilikauden voitto tai tappio

Kokonaistulos

= Liikevoitto tai -tappio

+ Taseen ulkopuolisten arvostuserojen, käyvän arvon rahaston ja arvonkorotusrahaston muutos

Hallituksen toimintakertomuksessa liikevoitosta (-tappiosta) käytetään termiä **liiketulos** ja tilikauden voitosta (tappiosta) termiä **tilikauden tulos**.

Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle (käyvin arvoin)

Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin suhteessa sitoutuneeseen pääomaan lasketaan sijoituslajeittain ja sijoitusten yhteismäärälle ottaen huomioon kauden aikana tapahtuneet kassavirrat.

Kauden tuotto lasketaan ns. mukautettua Dietz'in kaavaa (aika- ja rahapainotettua kaavaa) käyttäen niin, että sitoutunut pääoma lasketaan lisäämällä kauden alun markkina-arvoon kauden aikaiset kassavirrat painotettuina sillä suhteellisella osuudella koko kauden pituudesta, joka on jäljellä tapahtumapäivästä tai tapahtumakuukauden puolivälistä kauden loppuun.

Sijoitustoiminnan nettotuottoerittely

= Sijoitustoiminnan suorat nettotuotot kirjanpidossa

+ Arvonmuutokset kirjanpidossa

+ Arvostuserojen muutos

Sijoitusjakauma käyvin arvoin

Sijoitussidonnaisen vakuutuksen sijoitukset eivät ole mukana sijoitusjakoumassa. Korkorahastoista pitkän koron rahastot sisältyvät joukkovelkakirjalainoihin ja lyhyen koron rahastot rahamarkkinasijoituksiin.

Sijoitukset sijoitusrahastoihin ja niihin rinnastettaviin muihin yhteissijoitusyhtiöihin, jotka sijoittavat kiinteistöihin ja kiinteistöyhteisöihin luetaan kiinteistöisijoituksiin.

Johdannaisten siirtyvissä erissä olevat laskennalliset arvostuserot ja ennakkomaksuissa olevat preemiot kohdistetaan alla olevalle omaisuuserölle.

Raportin kohtaan Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset otetaan mukaan tase-erä Rahat ja pankkisaamiset, kauppahintasaamiset ja -velat sekä johdannaisten vakuudet.

Kokonaispääoman tuotto ilman sijoitussidonnaista vakuutusta prosentteina (käyvin arvoin)

$$\begin{aligned} & \text{Liikevoitto tai -tappio} \\ & + \text{Korkokulut ja muut rahoituskulut} \\ & + \text{Perustekorkokulu} \\ & + \text{Arvonkorotusrahastoon/käyvän arvon} \\ & \quad \text{rahastoon kirjattu arvonkorotus/peruutus} \\ & + \text{Sijoitusten arvostuserojen muutos} \\ = & \frac{\quad}{\text{Taseen loppusumma} + \text{Sijoitusten arvostuserot}} \times 100 \end{aligned}$$

Tunnusluvun jakaja lasketaan tilikauden ja edellisen tilikauden taseen mukaisien arvojen keskiarvona.

Perustekorkokululla tarkoitetaan diskontatun korvausvastuun purkautumisen vaikutusta yhtiön korvauskuluun sen diskontatessa pääomamuotoiset eläkkeet ja/tai mahdolliset muut korvausvastuuerät. Se lasketaan kertomalla vuoden alun diskontattu korvausvastuu edellisen vuoden lopussa käytetyllä perustekorolla.

Tunnusluvussa muihin rahoituskuluihin sisällytetään muut vieraasta pääomasta aiheutuneet erät kuin korkokulut, esimerkiksi tuloslaskelman eriin kirjatut korollisen vieraan pääoman kurssivoitot ja -tappiot.

Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana

Tunnusluku lasketaan keskiarvona kalenterikuukausien lopussa lasketuista henkilökunnan lukumääristä. Lukumäärässä otetaan huomioon palveluksessa

olleiden henkilöiden mahdollinen osa-aikaisuus. Henkilökuntaan kuuluvaksi lasketaan ne henkilöt, joille maksetaan tilikauden aikana palkkaa.

9.3.2 Vahinkovakuutuksen taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

Vakuutusmaksutulo

= Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta

Vahinkosuhte

Vahinkosuhte prosentteina

$$= \frac{\text{Korvauskulut}}{\text{Vakuutusmaksutuotot}} \times 100$$

Vahinkosuhte (ilman perustekorkokulua) prosentteina

$$= \frac{\text{Korvauskulut (ilman perustekorkokulua)}}{\text{Vakuutusmaksutuotot (ilman perustekorkokulua)}} \times 100$$

Tunnusluku lasketaan jälleenvakuuttajien osuuden jälkeen.

Liikekulusuhde

$$= \frac{\text{Liikekulut}}{\text{Vakuutusmaksutuotot}} \times 100$$

Yhdistetty kulusuhde

Yhdistetty kulusuhde prosentteina

= Vahinkosuhte + Liikekulusuhde

Yhdistetty kulusuhde (ilman perustekorkokulua)

= Vahinkosuhte (ilman perustekorkokulua) + Liikekulusuhde

Riskisuhde (hallituksen toimintakertomus)

Riskisuhde prosentteina

$$= \frac{\text{Korvauskulut (ilman korvaustoiminnan hoitokuluja)}}{\text{Vakuutusmaksutuotot}} \times 100$$

Riskisuhde (ilman perustekorkokulua) prosentteina

$$= \frac{\text{Korvauskulut (ilman korvaustoiminnan hoitokuluja, ilman perustekorkokulua)}}{\text{Vakuutusmaksutuotot (ilman perustekorkokulua)}} \times 100$$

Toimintakulusuhde prosentteina (hallituksen toimintakertomus)

$$= \frac{\text{Liikekulut + Korvaustoiminnan hoitokulut}}{\text{Vakuutusmaksutuotot}} \times 100$$

10 Riskienhallinnan liitetiedot

10.1 Yleistä riskienhallinnan järjestämisestä

Riskienhallinta on aktiivista ja ennakoivaa toimintaa, joka tunnistaa, arvioi, rajoittaa, hyödyntää ja valvoo liiketoiminnan uhkia sekä uusia mahdollisuuksia, jotka johtuvat muuttuvista ulkoisista ja sisäisistä olosuhteista tai LähiTapiolan omasta strategisesta tahtotilasta. Tavoitteena on edistää asiakkaiden taloudellisen turvan jatkuvuutta ja tukea liiketoiminnan toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista. Vastuullisen yritystoiminnan periaatteiden mukaisesti ryhmässä huolehditaan ja tiedotetaan luotettavasti riskeistä sekä niiden hallinnasta asiakkaille ja muille sidosryhmille.

LähiTapiolan riskienhallintaa ohjaa LähiTapiola-ryhmän yhtiöiden hallitusten hyväksymä riskienhallintapolitiikka, jossa on kuvattu yleiset periaatteet, joita sovelletaan pysyväisohjeina riskienhallinnan järjestämisessä. Poliitikassa määritellään riskienhallinnan käsitteet, pääalueet, prosessit sekä toteuttamisen ja valvonnan vastuut. Riskienhallintapolitiikka päivitetään vuosittain tai aina kun liiketoiminnan olosuhteissa tapahtuu merkittäviä muutoksia.

Riskienhallinnan pääalueet ja riskiluokat ovat:

Taloudelliset riskit

- Vakavaraisuuden hallinnan riski
- Markkinariskit
- Luottoriskit
- Likviditeettiriskit
- Keskittymäriskit
- Vakuutusriskit

Operatiiviset riskit

- Toiminnan suunnittelun riskit
- Prosessiriskit
- Järjestelmäriskit
- Henkilöstöriskit
- Juridiset riskit
- Tapahtuma- ja vahinkoriskit

Toimintaympäristön ja strategian riskit

- Yleisen toimintaympäristön riskit
- Markkinoiden ja asiakaskäyttötymisen muutoksien riskit

- Kilpailun ja kilpailijoiden aiheuttamat riskit
- Strategisten valintojen riskit
- Ryhmätason erityisriskit

Kestävyyseriskien kartoitus on kytketty osaksi säännöllisesti toteuttavia liiketoiminnan riskikartoituksia. Kestävyyseriskeille on tyypillistä, että ne eivät muodosta omaa erillistä riskiluokkaa vaan realisoituvat olemassa olevien riskiluokkien kautta. Kestävyyseriskillä tarkoitetaan ympäristöön, yhteiskuntaan tai hallintotapaan liittyvää tapahtumaa tai olosuhdetta, jonka toteutumisella saattaisi olla sijoituksen arvoon, vastuun arvoon, yhtiön ansaintaan tai maineeseen liittyvä kielteinen vaikutus.

10.2 Riskienhallinnan organisointi ja vastuut

Hallituksella on kokonaisvastuu riskienhallinnan järjestämisestä. Hallitus määrittelee riskienhallinnan tavoitteet, riskinottohalukkuuden, riskinoton rajat, vastuut, mittarit ja valvontaperiaatteet. Hallitus vahvistaa vuosittain riskienhallintaa käsittelevät suunnitelmat, varmistaa niiden huomioimisen toimintasuunnitelmissa sekä valvoo suunnitelmien toteuttamista ja noudattamista. Hallitus seuraa säännöllisesti riskienhallinnan tilaa ja keskeisimpien riskien kehitystä.

Riskienhallinnan vastuutus ja eri osapuolten tehtävät voidaan kuvata kolmen puolustuslinjan avulla. Jokaisella puolustuslinjalla ja jokaisella toimijalla on oma roolinsa osana riskienhallintajärjestelmän kokonaisuutta.

Ensimmäisen puolustuslinjan toimijoina toimitusjohtajat ja yhtiöiden muu johto vastaavat riskienhallinnan käytännön valmistelusta, toteuttamisesta ja toteuttamisen seurannasta. Yhtiöiden johtoryhmien ja riskienhallintaan liittyvien eri toimikuntien työjärjestyksissä on määritelty näiden tehtävät riskienhallinnassa ja -valvonnassa. Liiketoimintayksiköt vastaavat oman toimintansa riskien kartoittamisesta sekä niihin liittyvien riskienhallintatoimenpiteiden toteuttamisesta. Jokainen työntekijä on velvollinen kertomaan havaitsemistaan riskeistä tai riskienhallinnan kehittämiskohteista.

Toisen puolustuslinjan muodostavat tuki- ja kontrollitoiminnot. Riskienhallinnan valvonnasta vastaa aina muu kuin operatiivisesta toiminnasta vastaava taho. Aktuaari-, riskienhallinta- ja compliance-toiminnot avustavat hallitusta ja johtoa riskienhallinnan valvonnassa. Kolmannen puolustuslinjan toimijana sisäinen tarkastus tukee esimiehiä valvontavelvollisuuden toteuttamisessa arvioimalla liiketoimintojen sisäisen valvonnan tilaa sekä tuottamalla johdolle ja

toimintojen vastuuhenkilöille informaatiota ja toimenpide-ehdotuksia valvonnan tehostamiseksi. Lisäksi tilintarkastus valvoo riskienhallinnan toteuttamista.

LähiTapiola Vahinkoyhtiön hallituksella on LähiTapiola-ryhmän ylimmän emoyrityksen hallituksena vastuu ryhmän riskienhallinnan ja vakavaraisuuden hallinnan järjestämisestä ja valvonnasta. Ryhmän riskienhallintakomitealla on keskeinen rooli ryhmän riskienhallinnan toimintaperiaatteiden valmistelussa sekä ryhmän riskien seurannassa ja valvonnassa. Ryhmän taseenhallintakomitea on taseriskien hallinnan, seurannan ja kehittämisen päätöksenteon elin, ja se raportoi suoraan hallitukselle. Komitea vastaa siitä, että taseriskien hallinta on järjestetty asianmukaisesti ja pääomat ovat tehokkaassa käytössä. Hallitus nimittää sijoitustoiminnan johtoryhmän, joka vastaa sijoitustoiminnan käytännön organisoinnista ja operatiivisesta markkinariskien valvonnasta.

Riskienhallintatoiminnon tehtävänä on avustaa yhtiöiden hallituksia ja muita toimintoja tehokkaan riskienhallinnan varmistamiseksi. Toiminto seuraa riskienhallintajärjestelmän toimivuutta ja yhtiöiden riskiprofiilia kokonaisuutena sekä raportoi riskeille altistumisesta. Lisäksi toiminto neuvoo hallitusta riskienhallintaa koskevissa asioissa.

10.3 Riskien raportointi

Osana riskienhallintaprosessia yhtiön sisäisen riskienhallinnan raportoinnin tavoitteena on tarjota hallitukselle ja ylimmälle johdolle kattava näkymä ryhmän riskiasemasta ja varmistaa, että toteutetut riskienhallintatoimenpiteet ovat linjassa organisaation strategisten tavoitteiden kanssa. Informaation oikeellisuus varmistetaan riittävän ajantasaisella ja tiheällä raportoinnilla, säännöllisillä täsmäytysrutiineilla sekä ajantasaisella dokumentaatiolla, joka sisältää tiedot käytettävistä laskentamenetelmistä sekä järjestelmistä. Tehokkaan riskienhallinnan takaamiseksi liiketoimintojen päätöksenteko ja raportointitoiminnot ovat organisatorisesti eriytetty toisistaan.

10.4 Vakuutustoiminnan riskienhallinta ja prosessit

Vahinkovakuutustoiminnan merkittävimmät vakuutusriskit liittyvät vakuutus- tuotteiden hinnoitteluun ja riskienvalintaan, inflaatioon, korkotason vaihteluun, kuolleisuudessa tapahtuviin muutoksiin ja jälleenvakuutusasioihin.

Hinnoitteluriskillä tarkoitetaan sitä, että vakuutusmaksut eivät riitä kattamaan vakuutussopimuksista aiheutuvia korvaussuorituksia ja toimintakuluja. Tärkeimmät hinnoitteluriskit liittyvät käytettyjen tariffimallien riskimaksujen

riittävytyteen, kannattavuuden ja vahinkojen seurannan prosesseihin sekä niiden huomioon ottamiseen vakuutusten hinnoittelussa ja merkintäpolitiikassa.

Vakuutusten merkintäpolitiikka määrittelee sallitut vakuutusriskit. Hallitus hyväksyy vakuutusliiketoiminnan kannattavuustavoitteet ja hinnoittelustrategia ohjaa riskivastaavaa sekä oikeudenmukaista hinnoittelua. Vakuutusten merkintäpolitiikan ja hinnoittelustrategian avulla määriteltyjen tavoitteiden toteutumisesta vastaavat liiketoimintayksiköt. Hinnoitteluun ja vakuutusmaksutasoon liittyviä riskejä hallitaan raportointi- ja laskentajärjestelmien jatkuvalla kehittämisellä, jotta tarvittavat muutokset maksutasossa saadaan yhä nopeammin korjattua. Erityisen riskialttiita vakuutusriskejä merkitään joko rajoitetusti tai ne jätetään kokonaan merkitsemättä.

Asiakasriskijä hallitaan asiakasvalintaohjeilla, niiden noudattamisen seurannalla, vahinkorekisterin käytöllä sekä esimerkiksi vakuutustutkijoiden toiminnalla. Tehokkaalla asiakasvalinnalla on tarkoitus pitää luottotappiot ja korvauskulut tavoitteiden mukaisella tasolla. Suurien riskikeskittymien vaikutuksia minimoidaan säännöllisellä keskittymien tarkastelulla riskiasiantuntijoiden toimesta. Pyrittäessä entistä parempaan asiakasvalintaan ja riskivastaavaan hinnoitteluun, yhtenä tärkeänä keinona ovat liiketoimintayksiköiden ylläpitämät merkintä- ja hinnoitteluvaltuudet. Asiakkaiden luotto- ja taustatiedot tarkistetaan ennen asiakasvalintaa.

Ryhmän tutkimusryhmä tutkii, torjuu ja ennaltaehkäisee vakuutustoimintaan kohdistuvaa vakuutusrikollisuutta. Epäselvien vahinkojen selvittely on tärkeä osa tutkimusryhmän toimintaa. Vakavampien tapausten hoito siirretään viiranomaisille.

Vastuuelvan riittävyysriskillä tarkoitetaan sitä, että vastuuelkaan varattu määrä ei riitä varausvuoden jälkeen maksettavaksi tulevien korvausten suorittamiseen. Riskin alariskejä ovat mm. inflaatoriski, korkoriski ja pitkäikäisyysriski.

Inflaatoriskiä sisältyy esimerkiksi henkilövahinkojen sairaanhoitoon ja kuntoutukseen liittyviin kassavirraltaan pitkäkestoisiin korvauksiin. Riski toteutuu, mikäli maksettavien korvausten taso nousee inflaation takia korkeammaksi, kuin hinnoittelussa ja korvausvastuun laskennassa on oletettu, jolloin vakuutusmaksut ja korvausvastuu osoittautuvat riittämättömiksi.

Korkoriski ja pitkäikäisyysriski koskevat lähinnä liikennevakuutuksen pitkäkestoisia eläkemuotoisia korvausvastuita. Vastuita laskettaessa kassavirrat diskontataan perustekorolla. Korkoriski toteutuu, mikäli tulevaisuudessa ei

saada vähintään perustekorona mukaista tuottoa vastuita kattavalle omaisuudelle. Pitkäikäisyysriskillä tarkoitetaan korvausvastuun määrittämiseen liittyvän tulevan kuolevuuskehityksen arvioinnin epävarmuutta. Pitkäikäisyysriski realisoituu silloin, jos kuolevuus osoittautuu tulevina vuosina oletettua alhaisemmaksi, jolloin eläkkeitä joudutaan maksamaan odotettua pitempään.

Kirjanpidon vastuuvelan laskuperusteissa määritellään eri vakuutusluokkien vastuuvelan määrätymisperiaatteet. Korvausvastuun diskonttauksessa käytettävä laskuperustekorko (1,2 %) määrätään siten, että se ei ylitä vastuuta kattavan omaisuuden turvaavasti määrättyä sijoitustuoton tasoa vahinkojen arvioituna selviytymisaikana. Laskuperusteet ovat korkotason ja kuolevuuden osalta sekä muilta määrätymisperiaateiltaan turvaavat. Vastuuvelan riittävyyttä seurataan vuosittain ja tarvittaessa perusteisiin tehdään tarkistuksia. Vakavaraisuuslaskennassa vastuuvelan arvostaminen eroaa kirjanpidon arvostamisesta. Vakavaraisuuslaskennassa vastuuvelan arvostamisessa pyritään markkinaehtoisuuteen mm. diskonttaamalla vastuuvetka riskittömällä korkokäyrällä.

Kirjanpidon vakuutusmaksuvastuu määrätään ns. siirtovastuuna pro rata -säännön mukaisesti. Eläkemuotoinen korvausvastuu arvioidaan Tapaturmavakuutuskeskuksen ja Vakuutuskeskuksen yhteistyössä kehittämällä 2021 kuolevuusmallilla, jossa eläkkeensaajan kuolevuuteen vaikuttaa ikä, sukupuoli, syntymävuosi ja vakuutuslaji. Suuret, tietyn eurorajan ylittävät vahingot varataan vahinkokohtaisesti osaksi korvausvastuuta. Muiden tunnettujen ja tuntemattomien vahinkojen korvausvastuu (kollektiivivaraus) määrätään tilastollisesti noudattaen tavanomaisia aktuaarillisia menetelmiä. Turvaavuutta lisätään varaamalla varmuuslisä osaksi kollektiivivarausta. Vahinkojen tulevia käsittelykuluja varten tehtävä hoitokuluvaraus määrätään suhteellisenä osuutena varsinaisen korvausvastuun määrästä.

Jälleenvakuutuslajiin liittyvät riskit koskevat jälleenvakuutuksenantajien luotettavuutta, suojien hankkimisessa noudatettavia hajautusperiaatteita ja suurten yksittäisten riskikohteiden merkinnässä noudatettavia periaatteita, erityisesti koskien jälleenvakuutuslajin varmistamista ennen ensivakuutusriskin merkitsemistä. Lisäksi EML-arvioihin (Estimated Maximum Loss) liittyvät arviointivirheet voivat toteutuessaan olla vahingollisia ja riskiä hallitaankin jälleenvakuutusrakenteeseen sisältyvällä EML-murtumasuojalla.

Jälleenvakuutuslajiin liittyvää riskiä hallitaan hallituksen vahvistamien jälleenvakuutusohjelman ja jälleenvakuutuslajien hankintaohjeen avulla. Jäl-

leenvakuutuslajien ja -ohjelmia suunniteltaessa otetaan huomioon vakuutuslajin rakenne, vakuutuslajien erilaiset volyymit, riskien mahdollinen kumulatio sekä vakavaraisuusaste. Näiden tekijöiden perusteella asetetaan vakuutuslajikohtaiset omapäätysrajat, jotka määrittelevät suurimmat omalla vastuulla pidettävät määrät yksittäisissä riskeissä.

Jälleenvakuutuslajiksi hyväksytään vain luottoluokituksestaan riittävän vakavaraisia yhtiöitä. Suurin osa jälleenvakuutuksesta on sijoitettu yhtiöihin, joiden luottoluokitus on Standard & Poor'sin mukaan vähintään (A). Jälleenvakuutuslajit hankitaan hajautetusti riittävän useilta jälleenvakuutuksen antajilta hallituksen asettamien limiittien perusteella. Jälleenvakuutuksen saatavuuteen ja suojien aukottomuuteen liittyviin riskeihin varaudutaan tiiviillä ensi- ja jälleenvakuutuksen yhteistyöllä tekemällä ensivakuutuslajien ja -tarjouksiin tarvittavat muutokset ajoissa.

10.5 Sijoitustoiminnan riskienhallinta ja prosessit

Sijoitustoiminnan riskit koostuvat markkina-, vastapuoli- ja likviditeettiriskeistä.

Markkinariskeillä tarkoitetaan varojen ja vastuiden arvojen muutoksia, jotka johtuvat taloudellisten muuttujien kuten korkojen, valuuttakurssien, osakkeiden hintojen tai kiinteistöjen hintojen, muutoksista. Keskittymäriskeistä luetaan tässä markkinariskeiksi samoin kuin Solvenssi II -kehikossa. Keskittymäriskejä syntyy varojen liiallisesta keskittymisestä esimerkiksi yksittäisiin vastapuoliin, maantieteellisesti tai toimialoittain. Luotto- ja vastapuoliriskeillä tarkoitetaan riskiä, että lainan, transaktion, johdannaissopimuksen tms. vastapuoli ei kykene selviytymään sopimuksen mukaisista velvoitteistaan. Likviditeettiriskeillä tarkoitetaan rahoituslikviditeetti- tai markkinalikviditeettiriskeä. Edellinen johtuu rahoitustarpeiden ja -lähteiden eriaikaisuudesta. Jälkimmäisellä tarkoitetaan riskiä, jossa sijoitusomaisuutta ei kyetä muuttamaan käteiseksi riittävän nopeasti.

Yhtiön hallitus käsittelee vähintään vuosittain tai tarvittaessa yhtiön sijoitussuunnitelman, jossa se määrittelee sijoitustoiminnan tavoitteet, markkinariskienoton tavoitetasot ja riskienoton rajat huomioden yhtiön vakavaraisuuden, strategiset tavoitteet, vakuutusvastuiden sijoitustoiminnalle aiheuttamat vaatimukset sekä taloudellisen toimintaympäristön. Sijoitusriskienotto konkretisoituu sijoitusten strategisessa allokaatiossa, joka sisältää sijoitusomaisuuden omaisuusluokkojen neutraalipainot ja sallitut vaihteluvälit. Suunnitelmassa kuvataan lisäksi muut sijoittamista ja sijoitusriskienottoa

koskevat rajoitteet, riskien- ja vakavaraisuudenhallinnan ohjaus- ja raportointiprosessit sekä toimenpiteet, joilla varmistetaan riskienoton ja vakavaraisuuden säilyminen tavoitteiden mukaisissa rajoissa.

Ryhmän vahinkovakuutusyhtiöiden (pl. Suomen Vahinkovakuutus Oy) välisessä yhteisvastuusopimuksessa kuvattu vakavaraisuusliikennevalokehikko on yhtiöiden vakavaraisuuden ja sijoitustoiminnan riskienoton ohjauksen keskeinen työkalu. Kehikko perustuu viranomaismallin mukaiseen vakavaraisuuteen, joka luokitellaan liikennevalovyöhykkeisiin, joille on määritelty johdon toimenpiteet. Vihreällä vyöhykkeellä vakavaraisuus on tavoitellulla tasolla, ja varainhoitajat toimivat normaaliin tapaan mandaattinsa mukaisesti. Vaaleanvihreällä vyöhykkeellä vakavaraisuuden ja markkinariskien seuranta tulee tiivistää. Keltaisella vyöhykkeellä markkinariskejä ei ole hyväksyttävää aktiivisesti kasvattaa. Punaisella ja mustalla vyöhykkeellä edellytetään aktiivisia toimenpiteitä markkinariskien vähentämiseksi ja vakavaraisuuden vahvistamiseksi.

Ryhmän taseenhallintatoiminto valmistelee yhtiöille sijoitusten strategista allokatiota koskevat esitykset. Taseenhallintatoiminto arvioi yhtiön valitsemman strategisen allokation sopivuutta hyödyntäen esimerkiksi erilaisia stressejä ja antaa yhtiöille tätä koskevan lausunnon. Ryhmän taseenhallintakomitea seuraa yhtiöiden markkina- ja taseriskejä ja antaa tarvittaessa yhtiöille näitä koskevia suosituksia. Koska strateginen allokatio edustaa pitkän aikavälin tavoitteita, sitä muutetaan vain painavista syistä, jotka voivat liittyä esimerkiksi muutoksiin taloudellisessa toimintaympäristössä, yhtiön vakavaraisuudessa, vakuutuskannassa, sijoitusten pitkän aikavälin tuotto- ja riskiodotuksissa, yhtiön asiakashyötystrategiassa tai vakavaraisuusstrategiassa tms.

Yhtiön vastuullinen matemaatikko tekee yhtiön hallitukselle vähintään vuosittain tai tarvittaessa sääntelyn mukaisen selvityksen vastuvelan, maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden riskienhallinnalle ja sijoitustoiminnalle asettamista vaatimuksista.

Ryhmän riskienhallintatoiminto vastaa markkina-, luotto- ja vastapuoli- sekä likviditeettiriskien tunnistamisesta, mittaamisesta, valvonnasta ja raportoinnista. Riskejä mitataan ja seurataan Solvenssi II -vakavaraisuuskehikon viranomaismallin mukaisesti sekä yleisesti käytössä olevilla menetelmillä ml. stressitestaus. Riskejä hallitaan sijoitussuunnitelmassa asetetuilla sijoittamista ja riskienottoa koskevilla rajoitteilla, joilla varmistetaan myös varojen riittävä hajautus strategisen allokation omaisuusluokkien sisällä. Tarvittaessa riskejä vähennetään allokatiomuutoksilla.

Korkojen muutos vaikuttaa korkoherkkien sijoitusten, korkojohdannaisten ja vastuiden arvoihin. Tätä taseen korkoriskiä hallitaan huomioimalla vastuiden rakenteellinen korkoriski sijoitusten strategista allokatiota muodostettaessa.

Luottoriskiä hallitaan määrämuotoisella, kattavalla ja huolellisella analyysillä luotonmyöntöprosessissa, luottoehtoihin sisällytettävillä vakuuksilla ja koventanteilla, kohteiden jatkuvalla seurannalla sekä luottokannan riittävällä hajauttamisella.

Pankkivastapuolten käyttöä seurataan ja rajoitetaan ryhmätasolla huomioiden mm. vastapuolten koko ja luottoluokitus ja siten että altistukset ovat riittävästi hajautettu. Jälleenvakuutuksesta syntyvää vastapuolirisikiä hallitaan jälleenvakuutusohjelman mukaisesti.

Riittävän maksuvalmiuden varmistaminen epäsuotuisassakin tilanteessa niin lyhyellä- kuin pitkällä aikavälillä on yksi keskeinen sijoitusten strategisen allokation muodostamisessa huomioitava tekijä. Säännöllinen likviditeetin seuranta kattaa sekä vakuutusliiketoiminnan että sijoitustoiminnan ja huomioi sekä rahoitus- ja markkinalikviditeettinäkökulmat.

Pitkän aikavälin markkinaskenaarioiden vaikutusta yhtiön vakavaraisuuteen tarkastellaan vuosittain laadittavassa riski- ja vakavaraisuusarviossa (ORSA) sekä vuosineljänneksittäin toteutettavassa sisäisessä vakavaraisuusraportoinnissa.

10.6 Operatiivisten riskien hallinta

Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan tappionvaaraa, joka aiheutuu riittämättömistä tai epäonnistuneista sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä, järjestelmistä ja ulkoisista tekijöistä. Juridiset/oikeudelliset riskit ja tapahtuma-/vahinkoriskit sisältyvät operatiivisiin riskeihin. Toiminnan suunnittelun riskeillä tarkoitetaan vuosisuunnittelun valintoihin, tavoiteasetantaan ja liiketoiminnan muutostilanteisiin sisältyviä riskejä. Operatiivisten riskien hallinnan lähtökohtana on pyrkiä ehkäisemään riskien toteutumista ja minimoimaan riskeistä aiheutuvia vahinkoja.

Operatiivisten riskien hallinnan keskeisimmät osa-alueet ovat riskien kattava tunnistaminen, arviointi ja raportointi eri organisaatioissa ja eri riskialueilla sekä toiminnan laadun ja oikeellisuuden varmistaminen valvonta- ja kontrollitoimenpiteillä.

Operatiiviset riskit kartoitetaan määrämuotoisella riskien kartoitusmenetelmällä vuosittain osana vuosisuunnitteluprosessia sekä aina riskitilanteen olennaisesti muuttuessa. Kartoituksissa tunnistetut riskienhallintatoimenpiteet kytketään osaksi eri liiketoimintayksiköiden vuosisuunnitelmia. Lisäksi jokaisesta hankkeesta, projektista ja merkittävästä liiketoiminnan muutostilanteesta laaditaan aina erillinen riskikartoitus.

Prosesseihin sisältyvien valvonta- eli kontrollitoimenpiteiden avulla varmistetaan toiminnan oikeellisuudesta ja laadusta. Osana operatiivisten riskien hallintaa kirjataan toteutuneet riskit ja läheltä piti -tapahtumat sekä tarvittavat jatkotoimenpiteet ryhmän riskitapahtumarekisteriin. Toiminnan häiriöiden ja virheiden sekä operatiivisten riskien aiheuttaminen tappioiden raportointi viranomaisille toteutetaan asetettujen vaatimusten mukaisesti.

Toiminnan jatkuvuuden hallinta varmistetaan jatkuvuus- ja valmiussuunnitelmien säännöllisellä päivittämisellä ja testauksella. Ryhmän yhtiöt ovat vastuussa toimintansa asianmukaisesta järjestämisestä, niihin kuuluvista velvoitteista ja toiminnan jatkuvuuden hallinnasta myös kaikkien ulkoistettujen toimintojensa osalta.

Operatiivisten riskien hallitsemiseksi on lisäksi erillisiä menettelytapoja ja ohjeistuksia mm.:

- prosessiriskien hallintaan
- järjestelmäriskien hallintaan
- juridisten riskien hallintaan
- turvallisuusriskien hallintaan
- tietoturvariskien hallintaan
- hankkeiden ja projektien riskienhallintaan
- vakuutettavissa olevien riskien hallintaan (oma vakuutusturva)

10.7 Toimintaympäristön ja strategian riskien hallinta

Toimintaympäristöön ja strategiseen tahtotilaan liittyviä riskejä ovat mm. yleisen toimintaympäristön, markkinoiden ja asiakaskäyttäytymisen muutoksien, kilpailun ja kilpailijoiden, omien strategisten valintojen ja yhtiöryhmänä toimimisen ja ryhmäsijoitusten riskit.

Toimintaympäristöön ja strategiseen tahtotilaan liittyvät riskit kartoitetaan ja niiden merkittävyys arvioidaan vuosittain vuosisuunnitteluprosessin yhteydessä. Menettelynä on ohjeistettu itsearviointi. Tunnistettujen riskien vähentämiseksi ja pienentämiseksi sekä mahdollisuuksien hyödyntämiseksi vastuulli-

set tahot suunnittelevat ja toteuttavat riskienhallintatoimenpiteitä, jotka toteutetaan osana vuosisuunnitelmia. Oleellinen osa strategisten riskien hallintaa on strategisten kehityshankkeiden yhteydessä toteutettava riskienhallintatyöskentely. Riskitilannetta käsitellään säännöllisesti hankkeiden ohjausryhmissä. Strategian toteuttamisen riskejä hallitaan strategiamittaristojen määrittelyllä ja säännöllisellä seurannalla.

Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset

Kuopiossa 23. päivänä helmikuuta 2024

Jani Bäck
hallituksen puheenjohtaja

Satu Keskitalo-Makkonen

Juha Partanen

Lauri Kerman

Suvi Honkanen

Tarja Pöyhönen

Antti Pulkkanen
toimitusjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Kuopiossa 18. päivänä maaliskuuta 2024

KPMG Oy Ab

Timo Nummi

KHT

Allekirjoitustosite

SignSpace-palvelussa tehty allekirjoitus

Päiväys: 2024-02-23 10:07:37 (EET)

Tarkistuskoodi: 8QJY09NT6KHKTXED5FNIE24KD66GLU24QABF
KLA7CX7XQUG4PPO2180D5D2UQBKM66U3PJGSTIXLV4X2PU647Q
DP7JO5MM3HVY2HNBT82CAEBOIIMY4A8WOIQZU87WLO

734 Toimintakertomus ja tilinpäätös 2023.pdf (41 sivua)

06c5090a8bac35238d53b381c658aa45ec5f5b8e62f038d30b43ee5f1e5f985e

on allekirjoitettu sähköisesti SignSpace-palvelussa.

Rekisteröity koko nimi: Lauri Matti Kerman

Allekirjoituksen tyyppi: Kehittynyt sähköinen allekirjoitus

Tunnistamistapa: Pankkitunnistus

Identiteetin tarjoajan maa: FI

Varmenteen haltija: Vastuu Group Oy

Varmenteen liikkeellelaskija: Digi- ja väestötietovirasto

Lauri Matti Kerman

Allekirjoitettu 2024-02-23 10:05:33 (EET)

Rekisteröity koko nimi: Antti Mikko Pulkkanen

Allekirjoituksen tyyppi: Kehittynyt sähköinen allekirjoitus

Tunnistamistapa: Pankkitunnistus

Identiteetin tarjoajan maa: FI

Varmenteen haltija: Vastuu Group Oy

Varmenteen liikkeellelaskija: Digi- ja väestötietovirasto

Antti Mikko Pulkkanen

Allekirjoitettu 2024-02-23 10:06:12 (EET)

Rekisteröity koko nimi: Jani Petteri Bäck

Allekirjoituksen tyyppi: Kehittynyt sähköinen allekirjoitus

Tunnistamistapa: Pankkitunnistus

Identiteetin tarjoajan maa: FI

Varmenteen haltija: Vastuu Group Oy

Varmenteen liikkeellelaskija: Digi- ja väestötietovirasto

Jani Petteri Bäck

Allekirjoitettu 2024-02-23 10:06:25 (EET)

Rekisteröity koko nimi: Suvi Päivikki Honkanen

Allekirjoituksen tyyppi: Kehittynyt sähköinen allekirjoitus

Tunnistamistapa: Pankkitunnistus

Identiteetin tarjoajan maa: FI

Varmenteen haltija: Vastuu Group Oy

Varmenteen liikkeellelaskija: Digi- ja väestötietovirasto

Suvi Päivikki Honkanen

Allekirjoitettu 2024-02-23 10:06:34 (EET)

Rekisteröity koko nimi: **Satu Anneli Keskitalo-Makkonen**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**
Tunnistamistapa: **Pankkitunnistus**
Identiteetin tarjoajan maa: **FI**
Varmenteen haltija: **Vastuu Group Oy**
Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Satu Anneli Keskitalo-Makkonen

Allekirjoitettu 2024-02-23 10:06:55 (EET)

Rekisteröity koko nimi: **Tarja Kaarina Pöyhönen**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**
Tunnistamistapa: **Mobiilivarmenne**
Identiteetin tarjoajan maa: **FI**
Varmenteen haltija: **Vastuu Group Oy**
Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Tarja Kaarina Pöyhönen

Allekirjoitettu 2024-02-23 10:07:10 (EET)

Rekisteröity koko nimi: **Juha Partanen**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**
Tunnistamistapa: **Pankkitunnistus**
Identiteetin tarjoajan maa: **FI**
Varmenteen haltija: **Vastuu Group Oy**
Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Juha Partanen

Allekirjoitettu 2024-02-23 10:07:37 (EET)

SignSpace allekirjoituspalvelu

SignSpace® on sähköisen allekirjoittamisen palvelu, jonka tarjoaa SignSpace, Vastuu Group Oy, Business ID 2327327-1, Tarvonsalminkatu 17 B, 02600 Espoo, Finland.

Tähän dokumenttiin liitetty allekirjoitus on eIDAS asetuksen (N°910/2014) mukainen sähköinen allekirjoitus.

Dokumentin allekirjoittaja(t) on tunnistettu palvelussa seuraavasti:

Pankkitunnistus – Allekirjoittaja identiteetti on varmistettu käyttäen vahvan tunnistautumisen menetelmää. Allekirjoittaja on tunnistautunut allekirjoitustapahtuman yhteydessä Signicat Connect-tunnistuspalveluun pohjoismaisilla pankkitunnuksilla.

Mobilivarmenne – Allekirjoittaja identiteetti on varmistettu käyttäen vahvan tunnistautumisen menetelmää. Allekirjoittaja on tunnistautunut allekirjoitustapahtuman yhteydessä Signicat Connect-tunnistuspalveluun Mobilivarmenteella.

Allekirjoituksen autenttisuuden tarkistaminen

SignSpace-palvelu tarjoaa käyttöliittymän sähköisten allekirjoitusten tarkastamiseen. Palvelu on sekä palvelun käyttäjien, että ulkoisten tahojen käytössä. Palvelun avulla vastaanottaja voi varmistua, että hänelle toimitettu allekirjoitettu asiakirjakokonaisuus on alkuperäinen ja muuttumaton. Tarkistuspalvelussa käyttäjän palveluun lataamien tiedostojen eheys tarkistetaan ja näitä verrataan palvelussa tallennettuihin alkuperäisiin tietoihin.

Asiakirjan alkuperäinen versio, joka sisältää kiistämättömyyden osoittamiseen liittyvät tiedot, säilytetään SignSpace-palvelussa.

Allekirjoitettaessa asiakirjasta muodostetaan jakeluversio, joka sisältää PDF-muotoisen allekirjoitussivun PDF-dokumentin viimeisenä sivuna tai muun tiedostomuodon tapauksessa erillisenä PDF-tiedostona. Jakeluversion PDF on allekirjoitettu sähköisesti SignSpace-palvelun sähköisellä leimalla.

Jakeluversion PDF:n alkuperäisyys ja muuttumattomuus on varmistettavissa tarkistamalla PDF-tiedoston allekirjoitus. Tarkistaminen voidaan tehdä SignSpace-palvelussa tai käyttäen esimerkiksi Adobe Acrobat Reader-sovellusta.

Kiistämättömyyden osoittamiseen liittyvät tiedot ovat saatavissa SignSpace-asiakaspalvelun kautta.

Ohje SignSpace -palvelussa allekirjoitetun asiakirjan tarkistamiseen:

- Tarkistajalla tulee olla käytettävissään allekirjoitettu asiakirja (jakeluversio) sähköisessä muodossa.
- Asiakirja voi olla yksi PDF-tiedosto, jonka lopussa on allekirjoitussivu, tai yhden tai useamman tiedoston ja näihin liittyvän PDF-muotoisen allekirjoitussivun kokonaisuus.
- Tarkistaja avaa <https://site.signspace.com/fi/verifointi> sivuston.
- Tarkistaja lataa palveluun allekirjoitetun asiakirjan allekirjoitussivuineen ja saa tiedon palvelun tekemien tarkistusten tuloksista.

Allekirjoitukseen luottaminen

Allekirjoituksen tarkastamiseen ja turvallisuuteen liittyvät tiedot on kuvattu tarkemmin SignSpace-sivustolla: <https://resources.signspace.com/legal-compliance-fi>.

Tarkempi kuvaus on tarkoitettu myös välitettäväksi tarvittaessa kolmannelle osapuolelle jonka käyttöön sähköisesti allekirjoitettu asiakirja luovutetaan.

signspace

<https://signspace.com/fi>

asiakaspalvelu@signspace.fi

0600 301 339 (1,52 eur/min+pvm, viikonpäivinä 8.00 - 16.00)

Allekirjoitustosite

SignSpace-palvelussa tehty allekirjoitus

Päiväys: 2024-03-18 15:18:39 (EET)

Tarkistuskoodi: FXR12Y00EIG1UK1NR713ZGUVB3F4SYRO6O56W
KKM721ECS9AZU7SLQ9M87QH0C3KFGRCZMZE1M2GB75PSAU56U
OJ3CKD6LDL1HBU07EW9XMW1FIJO25806ZN79W2VB5O

 734 Toimintakertomus ja tilinpäätös 2023_allekirjoitettu.pdf (44 sivua)

90dcc923d3690988715fdd9ba6e11205616739b44488c4a188c6b044211efccd

on allekirjoitettu sähköisesti SignSpace-palvelussa.

Rekisteröity koko nimi: **Timo Erkki Nummi**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**

Tunnistamistapa: **Pankkitunnistus**

Identiteetin tarjoajan maa: **FI**

Varmenteen haltija: **Vastuu Group Oy**

Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Timo Erkki Nummi

Allekirjoitettu 2024-03-18 15:18:39 (EET)

SignSpace allekirjoituspalvelu

SignSpace® on sähköisen allekirjoittamisen palvelu, jonka tarjoaa SignSpace, Vastuu Group Oy, Business ID 2327327-1, Tarvonsalmenkatu 17 B, 02600 Espoo, Finland.

Tähän dokumenttiin liitetty allekirjoitus on eIDAS asetuksen (N°910/2014) mukainen sähköinen allekirjoitus.

Dokumentin allekirjoittaja(t) on tunnistettu palvelussa seuraavasti:

Pankkitunnistus – Allekirjoittaja identiteetti on varmistettu käyttäen vahvan tunnistautumisen menetelmää. Allekirjoittaja on tunnistautunut allekirjoitustapahtuman yhteydessä Signicat Connect-tunnistuspalveluun pohjoismaisilla pankkitunnuksilla.

Allekirjoituksen autenttisuuden tarkistaminen

SignSpace-palvelu tarjoaa käyttöliittymän sähköisten allekirjoitusten tarkastamiseen. Palvelu on sekä palvelun käyttäjien, että ulkoisten tahojen käytössä. Palvelun avulla vastaanottaja voi varmistua, että hänelle toimitettu allekirjoitettu asiakirjakokonaisuus on alkuperäinen ja muuttumaton. Tarkistuspalvelussa käyttäjän palveluun lataamien tiedostojen eheys tarkistetaan ja näitä verrataan palvelussa tallennettuihin alkuperäisiin tietoihin.

Asiakirjan alkuperäinen versio, joka sisältää kiistämättömyyden osoittamiseen liittyvät tiedot, säilytetään SignSpace-palvelussa.

Allekirjoitettaessa asiakirjasta muodostetaan jakeluversio, joka sisältää PDF-muotoisen allekirjoitussivun PDF-dokumentin viimeisenä sivuna tai muun tiedostomuodon tapauksessa erillisenä PDF-tiedostona. Jakeluversion PDF on allekirjoitettu sähköisesti SignSpace-palvelun sähköisellä leimalla.

Jakeluversion PDF:n alkuperäisyys ja muuttumattomuus on varmistettavissa tarkistamalla PDF-tiedoston allekirjoitus. Tarkistaminen voidaan tehdä SignSpace-palvelussa tai käyttäen esimerkiksi Adobe Acrobat Reader-sovellusta.

Kiistämättömyyden osoittamiseen liittyvät tiedot ovat saatavissa SignSpace-asiakaspalvelun kautta.

Ohje SignSpace -palvelussa allekirjoitetun asiakirjan tarkistamiseen:

- Tarkistajalla tulee olla käytettävissään allekirjoitettu asiakirja (jakeluversio) sähköisessä muodossa.
- Asiakirja voi olla yksi PDF-tiedosto, jonka lopussa on allekirjoitussivu, tai yhden tai useamman tiedoston ja näihin liittyvän PDF-muotoisen allekirjoitussivun kokonaisuus.
- Tarkistaja avaa <https://site.signspace.com/fi/verifointi> sivuston.
- Tarkistaja lataa palveluun allekirjoitetun asiakirjan allekirjoitussivuineen ja saa tiedon palvelun tekemien tarkistusten tuloksista.

Allekirjoitukseen luottaminen

Allekirjoituksen tarkastamiseen ja turvallisuuteen liittyvät tiedot on kuvattu tarkemmin SignSpace-sivustolla: <https://resources.signspace.com/legal-compliance-fi>.

Tarkempi kuvaus on tarkoitettu myös välitettäväksi tarvittaessa kolmannelle osapuolelle jonka käyttöön sähköisesti allekirjoitettu asiakirja luovutetaan.

signspace

<https://signspace.com/fi>

asiakaspalvelu@signspace.fi

0600 301 339 (1,52 eur/min+pvm, viikonpäivinä 8.00 - 16.00)

Tilintarkastuskertomus

LähiTapiola Savo Keskinäinen Vakuutusyhtiön yhtiökokoukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet LähiTapiola Savo Keskinäinen Vakuutusyhtiön (y-tunnus 1759597-9) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2023. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman, epäsuoran rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan yhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausuntomme on ristiriidaton hallitukselle annetun lisäraportin kanssa.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiimme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*.

Olemme riippumattomia yhtiöstä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Yhtiölle suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut ovat parhaan tietomme ja käsityksemme mukaan olleet Suomessa noudatettavien, näitä palveluja koskevien säännösten mukaisia, emmekä ole suorittaneet EU-asetuksen 537/2014 5 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja kiellettyjä palveluja. Suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut on esitetty tilinpäätöksen liitetiedossa 3.4.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Olennaisuus

Tarkastuksemme laajuuteen on vaikuttanut soveltamamme olennaisuus. Olennaisuus on määritetty perustuen ammatilliseen harkintaamme ja se ohjaa tarkastustoimenpiteiden luonteen, ajoituksen ja laajuuden määrittämisessä, sekä todettujen virheellisyyksien vaikutusten arvioimisessa suhteessa tilinpäätökseen kokonaisuutena. Olennaisuuden taso perustuu arvioomme sellaisten virheellisyyksien suuruudesta, joilla yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa olevan vaikutusta tilinpäätöksen käyttäjien tekemiin taloudellisiin päätöksiin. Olemme ottaneet huomioon myös sellaiset virheellisyydet, jotka laadullisten seikkojen vuoksi ovat mielestämme olennaisia tilinpäätöksen käyttäjille.

Merkittävimmät arvioidut olennaisen virheellisyyden riskit

Olemme alla kuvanneet arviomme merkittävimmistä olennaisen virheellisyyden riskeistä, mukaan lukien väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riskeistä, sekä esittäneet yhteenvedon siitä, miten olemme toimineet näiden riskien johdosta.

Olemme ottaneet tilintarkastuksessamme huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontrolleja. Tähän on sisällytetty arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riski.

**MERKITTÄVIMMÄT ARVIDUT
OLENNAISEN VIRHEELLISYYDEN RISKIT****KUINKA OLEMME TOIMINEET NÄIDEN
RISKIEN JOHDOSTA**

1 Sijoitusten arvostus (tilinpäätöksen laatimisperiaatteet s. 27-28)

Sijoitusomaisuus on taseessa merkittävin varalisuuserä.

Sijoitukset arvostetaan tilinpäätöksessä pääsääntöisesti alkuperäiseen hankintamenuon tai, kuten kiinteistöt, suunnitelman mukaisin poistoin vähennettyyn hankinta-arvoon tai edellä mainituja alempaan käypään arvoon.

Tilinpäätöksen liitetiedoissa esitetään sijoitusten kirjanpitoarvojen lisäksi sijoitusten käypä arvo sekä sijoitusten nettotulos käyvin arvoin.

Omaisuserien käyvät arvot perustuvat joko markkinanoteerauksiin tai yleisesti hyväksytyjen periaatteiden mukaisesti määritettyihin käypiin arvoihin. Sijoitusten käyvän arvon määrittämiseen liittyy harkinnanvaraisuutta erityisesti niiden omaisuserien ja instrumenttien osalta, joiden markkina-arvoa ei saada julkisista markkinanoteerauksista; näitä ovat esim. pääoma- ja kiinteistösijoitukset.

Sijoitusomaisuuden huomattavan tasearvon sekä sen arvostamiseen liittyvän harkinnanvaraisuuden johdosta sijoitusomaisuus ja sen esittäminen on määritelty tilintarkastuksen kannalta eräksi, johon sisältyy olennaisen virheellisuuden riski.

Olemme arvioineet yhtiön soveltamien tilinpäätösperiaatteiden ja arvostusmenetelmien asianmukaisuutta.

Olemme testanneet arvopapereiden ja kiinteistöomaisuuden kirjaamiseen ja arvostusprosessiin liittyviä sisäisiä kontrolleja.

Tarkastuksen yhteydessä olemme myös verranneet sijoitusomaisuuden arvostuksessa käytettyjä käypiä arvoja ulkopuolisiin hintanoteerauksiin ja muiden sovellettujen arvostusmenetelmien antamiin tuloksiin sekä arvioineet yhtiön omien arvostusmenettelyjen asianmukaisuutta.

Lisäksi olemme arvioineet sijoitusomaisuutta koskevien liitetietojen oikeellisuutta.

2 Vakuutustekninen vastuovelka (tilinpäätöksen laatimisperiaatteet s. 29-30)

Vakuutusyhtiölain 9 luvun mukainen vakuutustekninen vastuovelka on taseen velkojen merkittävin erä.

Vakuutusteknisen vastuuvelan laskennan perustana on monimutkaisia vakuutusmatemaattisia laskentamalleja ja johdon harkintaa edellyttäviä

Olemme arvioineet vakuutusteknisen vastuuvelan kirjaamiseen ja laskentaan liittyviä periaatteita ja laskentaprosessia.

Vakuutusmatemaatikkomme on osallistunut tarkastukseen ja arvioinut käytettyjen oletusten ja menetelmien asianmukaisuutta, muun muassa

oletuksia, jotka liittyvät mm. eläkemuoitoisissa vakuutuslajeissa vakuutettujen eliniän odotukseen ja käytettävään diskonttauskorkokantaan.

Vastuuvelan laskenta perustuu useiden eri tietojärjestelmien tuottamiin tietoihin ja niiden yhdistelyyn. Tietokannat ovat laajoja ja järjestelmien käsittelemät tietomäärät suuria.

Vastuuvelan merkittävin riski on vastuuvelan riittävyys suhteessa korvausvastuuseen. Eläkemuoitoisten vahinkojen korvausvastuun laskennassa käytettävän diskonttokoron määrittäminen ja vahinkotapahtumien arviointi on tehtävä turvaavasti.

Näiden tekijöiden perusteella vastuuvelka on arvioitu tilintarkastuksessa eräksi, johon sisältyy olennaisen virheellisyyden riski.

arvioimalla erityisesti kollektiivivaruksen ja korvauskäsittelyvarauksen laskentakaavojen loogisuutta.

Lisäksi olemme käyneet läpi vastuuvelan kirjanpidollisen käsittelyn asianmukaisuutta ja arvioineet vastuuvelkaa koskevien liitetietojen oikeellisuutta.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan yhtiön kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos yhtiö aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisyyden riskit, suunnitteleme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.

- Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon yhtiön sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- Arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- Teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä yhtiön kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksesamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei yhtiö pysty jatkamaan toimintaansa.
- Arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnittelusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Tilintarkastustoimeksiantoa koskevat tiedot

Olemme toimineet LähiTapiola Savo Keskinäinen Vakuutusyhtiön yhtiökokouksen valitsemana tilintarkastajana vuodesta 2013 alkaen yhtäjaksoisesti 11 vuotta.

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen. Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdesämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomuksessa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Kuopiossa 18. maaliskuuta 2024

KPMG OY AB

Timo Nummi
KHT